СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXII СЪЕЗДИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

8-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 217 (1995).

31 ОКТЯБРЬ СЕШАНБА 1961 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЯШАСИН МАНГУ ҲАЁТ ВА РИВОЖЛАНИБ БОРАЁТГАН МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ТАЪЛИМОТИ!

ИНСОНИЯТ КАРЛ МАРКСНИНГ ЖУДА УЛУҒ ХИЗМАТЛАРИНИ АСЛО УНУТМАЙДИ

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

«УНИНГ НОМИ ҲАМ, ИШИ ҲАМ АБАДИЙ ЯШАЙДИ»

Москвада Карл Маркс ҳайкалининг тантанали вазиятда очилиши

МОСКВА, 1920 ЙИЛ 1 МАЙ. Карл Маркс ҳайкалининг пойдеворини қўйишга бағишланган тантанали митинг.

Суратда: Владимир Ильич Ленин ҳайкал ўрнатиш тўғрисидаги ҳужжатни имзоламоқда.

29 октябрда Москванинг марказидаги Свердлов майдонида гениал мутафаккир, илмий коммунизмнинг асосчиси мангу ҳаёт Карл Маркснинг улуғвор ҳайкали тантанали вазиятда очилди. Монумент 1920 йил 1 майда Владимир Ильич Ленин Карл Марксга қуриладиган ҳайкал пойдеворининг биринчи ғиштини қўйган жойда қурилди.

Ҳайкални очиш маросимида қатнашиш учун пойтахтнинг минг-минглаб меҳнаткашлари, КПСС тарихий XXII съездининг делегатлари бу ерга келдилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет ҳукуматининг раҳбарлари, чет мамлакатлардаги қардош марксчи-ленинчи партияларнинг XXII съезд меҳмони бўлган делегацияларининг бошлиқлари ва аъзолари, Африкадаги мустақил давлатлар миллий демократик партияларининг вакиллари шу ерда ҳозир бўлдилар.

Митингни КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари ўртоқ П. Н. Демичев очади. Ўртоқ Демичев КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчевга сўз беради.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматининг топшириғига биноан, ҳайкални очади.

Яхлит гранит тошидан ўйиб ясалган саккиз метрлик монумент намоён бўлади. Маркснинг фигураси олға томон интилиб турибди. Унинг қалин қошлари остида доно, ўйчан кўзлар назар ташламоқда. Унинг лаблари қимирлаб, бутун дунё пролетарларини эксплуататорларга қарши курашда бирлашишга даъват этган оташин нутки майдон узра янграб кетаётгандек туюлади.

Постаментнинг олди томонига қуйидаги машҳур сўзлар ўйиб ёзилган:

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Постаментнинг ўнг томонида шу сўзларни ўқиймиз:

Карл Марксга Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва халқларидан.

Монументнинг ёнбош томонларига иккита гранит пилон ўрнатилган. Уларга:

Унинг номи ҳам, иши ҳам абадий яшайди. Энгельс.

Маркс таълимоти — энг қудратли таълимот, чунки у — тўғри таълимот. Ленин.

— деган сўзлар ўйиб ёзилган.

Майдонда оркестр садолари янграйди, шу ерда ҳозир бўлган кишиларнинг ҳаммаси баланд руҳ билан партия гимни «Интернационал»ни айтади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев митинг минбарида туриб нутқ сўзлайди.

Карл Маркснинг жуда улуғ хизматларини, дейди у, инсоният асло унутмайди. Карл Маркснинг образи ҳар бир коммунистнинг, ҳар бир соф виждонли кишининг қалбида яшамоқда ва абадий яшайди! Карл Маркс ҳайкалини очиш билан биз илмий коммунизмнинг асосчисига ўзимизнинг чуқур ҳурматимизни ва миннатдорчилигимизни изҳор қилмоқдамиз.

Бу ҳайкал партиямиз ва халқимизнинг революцион марксизмнинг, пролетар интернационализмининг муқаддас принципларига содиқлигини ифодаловчи доимий символ бўлиб қолади.

Карл Маркс ва Фридрих Энгельснинг улуғ таълимотини ўлмас йўлбошчимиз Владимир Ильич Ленин ривожлантирди. Мамлакатимизнинг ишчилар синфи бу таълимотга амал қилиб, дунёда биринчи бўлиб ҳокимиятни ўз қўлига олди ва қудратли социалистик давлатни барпо қилди.

1920 йил 1 майида шу майдонда Карл Маркс ҳайкали пойдеворининг биринчи ғиштини қўйиш вақтида Владимир Ильич Ленин нутқ сўзлаб бундай деган эди:

«Биз халқаро байрам кунида социалистик жамиятни ташкил этиш вазифасини ҳал эта олишимизни ҳаммага исбот қилиб беришни истаймиз, биз Карл Маркс хотирасини улуғлаймиз».

Совет халқи марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партиямизнинг раҳбарлигида социалистик жамият қурди ва коммунизм қурилишига киришди.

Карл Маркс ҳайкалини очиш билан фахрланиб шуни айтамизки, шу кунларда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди Маркс-Энгельс-Ленинга янги улуғвор ёдгорликнинг негизини қурмоқда. Партиямизнинг янги Программаси, коммунизм қуриш Программаси ана шу ёдгорликнинг ўзидир.

Карл Маркснинг скульптура образи Москвада туради ва одамлар улуғ мутафаккир ва революционерга ўз ҳурматларини ҳамда миннатдорчиликларини изҳор қилмоқ учун шу ерга кела берадилар.

Лекин партиямиз коммунизм қуриш программасини қабул қилиб, негиз солаётган ёдгорлик ҳақиқатан ҳам ўлмас ёдгорликдир. Коммунизмнинг ғалабаси билан бизнинг Ватанимиз шундай космик юксакликка кўтариладики, ҳамма мамлакатларнинг халқлари қаерда бўлмасинлар, уларга коммунизмнинг муҳташам биноси кўриниб туради. Бу — мангу ҳаёт марксизм-ленинизм таълимотининг янги шонли тантанаси бўлади.

Совет Иттифоқида коммунизм қурилиши бутун планетамизда барча халқлар учун Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик, Қардошлик ва Бахт-саодат қарор топадиган пайтнинг келишини яқинлаштиради!

Ўртоқлар, меҳнат аҳлининг кўли билан коммунизм қуришдек улуғвор ёдгорликни вужудга келтиришдан ҳам юксакроқ нарса бўлиши мумкин эмас.

Яшасин мангу ҳаёт ва ривожланиб бораётган марксизм-ленинизм таълимоти!

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Вальтер Ульбрихт минбарга чиқади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди, дейди у, XX асрнинг Коммунистик манифестини қабул қилаётган ҳозирги ажойиб кунларда Ленин партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси бу ҳайкални қуриш билан улуғ немис олими Карл Марксни улуғлаб ҳурматламоқда. Карл Маркс ўз сафдоши Фридрих Энгельс билан биргаликда биринчи Коммунистик манифестни ёзган эди. Карл Маркс Коммунистик манифестда ижтимоий тараққиёт қонунлари асосида пролетариат олдида давлат ҳокимиятини қўлга олиш ва социалистик ижтимоий тузум қуриш учун курашиш вазифаси туради, деб исбот қилган эди.

Империализм ва пролетар революциялари даврида Карл Маркс таълимотини ижодий тарзда ривожлантириб, Ленин большевиклар партиясини чиниқтирди. Бу партия Улуғ Октябрь социалистик революцияси кунларида пролетариатни энг камбағал деҳқонлар билан иттифоқликда ғалабага олиб келди.

Пролетариат сиёсий ҳокимиятни курашиб қўлга киритганидан кейин, совет халқи ер куррасининг олтидан бир қисмида — Совет Иттифоқида социализм ғалабасини таъминлади. Улуғ совет халқининг фидокорлиги, куч-қудрати ва қобилиятлари туфайли, бошқа кўп мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партияларнинг кураши туфайли жаҳон социалистик системаси вужудга келди.

Биз, дейди Вальтер Ульбрихт сўзининг охирида, Карл Маркснинг шу ҳайкалини очиш билан бир вақтда унинг барча сафдошларини, курашдаги содиқ ҳамроҳларини ҳам табриклаймиз ва улуғлаймиз. Улар дастлабки вақтларда оз сонли бўлсалар ҳам, бутун дунёни ўзгартириш учун, капитализм дунёсини ағдариб ташлаш учун курашдилар. Халқларнинг кучи дунёни мана қанчалик ўзгартириб юборди! КПССнинг XXII съезди Маркс, Энгельс, Лениннинг васиятлари шараф билан бажарилаётганлигини кўрсатади.

Буюк Британия Коммунистик партияси Ижроия комитетининг бош секретари ўртоқ Жон Голланга сўз берилади.

Биз, дейди у, Москванинг ўзида, ишчилар синфи революцияси пойтахтида Карл Маркс ҳайкалини очиш маросимига тўплангандигимиз чуқур маънога эгадир. Биз КПСС XXII съезди марксча-ленинча янги Программани, коммунистик жамият қуриш Программасини қабул қилган бир пайтда, бу ерга тўпландик. Янги Программа ҳақиқатан ҳам давримизнинг Коммунистик манифестидир. Маркс яшаган бутун аср мобайнида унинг Коммунистик манифести қандай катта таъсир кўрсатган бўлса, бу Программа ҳам XX асримизда шундай катта таъсир кўрсатади.

Совет халқи Лениннинг ва Совет Иттифоқи улуғ марксчи Коммунистик партиясининг раҳбарлигида дунёни ҳақиқатан ҳам ўзгартириб юборди.

Сизлар яқин 20 йил ичида дунёнинг қиёфасини янада кўпроқ ўзгартириб юборасиз. Сиз қурган коммунистик жамият бутун инсоният олдида яққол намоён бўлади. Бундай жамият барпо қилинишини Карл Маркс дадиллик билан башорат қилган эди. Бу билан сизлар марксизмнинг ҳамиша ғолиб кучини бутун дунё халқларига янада равшан намойиш қиласиз.

Митингда сўзланган ҳамма нутқлар зўр эътибор билан тингланди ва кўп марта қарсаклар билан бўлиниб турди.

Нутқлар тамом бўлди. Совет Иттифоқи давлат гимнининг садолари янграйди. Карл Маркс ҳайкали ёнига гуллар қўйилади.

* * *

Карл Маркс ҳайкали ҳайкалтарош Л. Е. Кербель, архитекторлардан Р. А. Бегунц, Н. А. Ковальчук, В. Г. Макаревич ва В. М. Маргулис проектига мувофиқ ишланди. (ТАСС).

МОСКВА. Карл Маркс ҳайкалининг очилишига бағишланган митингда Н. С. Хрушчев нутқ сўзламоқда.

В. Егоров ва В. Мастюков фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

МАРКС ПРОСПЕКТИ

МОСКВА. 28 октябрь. (ТАСС). Москва Советининг ижроия комитети Дзержинский майдонидан Фрунзе кўчасигача ўтадиган магистралга (Театр проезди, Свердлов майдонининг қатнов қисми, Охотный ряд кўчаси, Моховая кўчаси) илмий коммунизм асосчиси Карл Маркс номини беришга қарор қилди.

Бундан буён шу магистрал Маркс проспекти деб аталади.

КПСС XXII СЪЕЗДИНИНГ ҚАРОРИ

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН МАВЗОЛЕЙИ ТЎҒРИСИДА

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди **қарор қилади:**

1. Коммунистик партия ва Совет давлатининг ўлмас асосчиси, бутун дунё меҳнаткашларининг доҳийси ва устози **Владимир Ильич Лениннинг** хотирасини абадийлаштириш учун Қизил майдонда, Кремль деворлари олдида барпо қилинган мавзолей бундан буён **Владимир Ильич Ленин мавзолейи** деб аталсин.

2. И. В. Сталиннинг тобути қўйилган саркофагнинг бундан буён мавзолейда сақланиши мақсадга мувофиқ эмас, деб топилсин, чунки Сталин Лениннинг васиятларини жиддий равишда бузганлиги, ҳокимиятни суиистеъмол этганлиги, жуда кўп софдил совет кишиларини репрессия қилганлиги ва шахсга сиғиниш давридаги бошқа ҳаракатлари учун унинг жасади солинган тобутни В. И. Ленин мавзолейида қолдириб бўлмайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

28 октябрда Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXII съезди ўз ишини давом эттирди.

Съезд кечки мажлисда КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар тўғрисидаги докладни муҳокама қилишни давом эттирди. Мажлисда КПСС Ленинград область комитетининг иккинчи секретари В. С. Толстиков, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи Ф. И. Голиков, КПСС Тува область комитетининг биринчи секретари С. К. Тока, КПСС Москва область комитетининг иккинчи секретари О. П. Колчина, КПСС Приморье ўлка комитетининг биринчи секретари В. Е. Чернишев, КПСС Ростов область комитетининг биринчи секретари А. В. Басов ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган чет эл коммунистик ва ишчи партияларининг вакиллари: Реюньон Коммунистик партиясининг биринчи секретари Поль Вержес, Исландия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Гудмундур Вигфуссон, Сальвадор Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Хосе Санчес Верде, Доминикан халқ-социалистик партияси Марказий Комитетининг секретари Хуан Дуксудрай, Панама халқ партияси Марказий Комитетининг секретари Рубен Кастелянос ўртоқлар съездни табрикладилар.

* * *

30 октябрда Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXII съезди ўз ишини давом эттирди.

Эрталабки мажлисда Ленинград область партия ташкилотидан И. В. Спиридонов, Москва шаҳар партия ташкилотидан П. Н. Демичев, Грузия Компартиясидан Г. Д. Жавахишвили, 1902 йилдан КПСС аъзоси Д. А. Лазуркина, Украина Компартиясидан Н. В. Подгорний ўртоқлар делегациялар номидан баёнотлар билан чиқдилар. Нотиқлар партия ташкилотларининг ва меҳнаткашлар кенг оммасининг фикрини ифодалаб, Сталин Лениннинг васиятларини бузиш, ҳокимиятни суиистеъмол этиш, жуда кўп софдил совет кишиларини репрессия қилиш ҳолларига йўл қўйганлиги учун И. В. Сталиннинг тобути қўйилган саркофагни Владимир Ильич Ленин мавзолейида бундан буён сақлаш тўғри келмаслиги ҳақида гапирдилар.

Съезд Владимир Ильич Лениннинг мавзолейи тўғрисидаги қарорни якдиллик билан қабул қилади.

Шундан сўнг съезд КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар ҳақидаги докладни муҳокама қилишга ўтади. Мажлисда КПСС Олтой ўлка комитетининг биринчи секретари А. В. Георгиев, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Н. Н. Родионов, КПСС Саратов область комитетининг биринчи секретари А. И. Шибаев, КПСС Сахалин область комитетининг биринчи секретари П. А. Леонов, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитети раисининг биринчи ўринбосари З. Т. Сердюк, Савинодаги «Солидарность» фабрикасининг тўқувчиси Ю. М. Вечерова (Иваново партия ташкилоти), КПСС Новосибирск область комитетининг биринчи секретари Ф. С. Горячев, КПСС Иркутск область комитетининг биринчи секретари С. Н. Шчетинин ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар.

ТАСС ахбороти

Шу йил 28 октябрда Совет Иттифоқида кўп босқичли учирувчи ракета Тинч океанининг марказий қисмидаги районга 12 000 километрдан ортиқ масофага яна учирилди.

Ракетанинг учиши белгиланган программага тамомила мувофиқ равишда ўтди.

Сўнгги босқичдан олдинги босқичнинг макети мўлжалланган тушиш нуқтасига нисбатан жуда аниқ жойда сув сатҳига етиб борди.

Илмий тадқиқотларнинг белгиланган программаси шу учириш билан муваффақиятли тугалланди.

Учирувчи ракеталарни учириш давомида космик фазони янада ўзлаштириш учун зарур бўлган қимматли илмий ва экспериментал маълумотлар олинди.

Учирувчи ракеталарнинг катта масофаларга жуда аниқ учирилганлиги совет ракетасозлигининг янги катта муваффақиятларидан далолат беради.

ТАСС шуни билдиришга вакил қилиндики, 1961 йил 11 сентябрдаги ТАСС ахборотида эълон қилинган координатлар билан чекланган районда 1961 йил 29 октябрдан бошлаб, кемаларнинг бемалол қатнови ва самолётларнинг учиши мумкин.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXII СЪЕЗДИ

КРЕМЛНИНГ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

СЪЕЗДНИНГ 28 ОКТЯБРДАГИ ЭРТАЛАБКИ МАЖЛИСИ

Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXII съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

28 октябрда ўртоқ **Г. И. Воронов** раислигида ўтган эрталабки мажлисда съезд кун тартибидаги навбатдаги масалани қараб чиқишга киришди.

КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар тўғрисида доклад қилиш учун КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Ф. Р. Козловга** сўз берилди. (Ўртоқ Ф. Р. Козловнинг доклади газетамизнинг ўтган сонида босилган).

Докладдан кейин чет эл қардош партияларининг вакиллари съездни табрикладилар.

Швеция Коммунистик партиясининг раиси ўртоқ **Хильдинг Хагберг** айтдики, биз Совет Иттифоқи эришган улуғвор ғалабаларга сизлар билан бирга қувонамиз. Шахсга сиғиниш оқибатларини тугатмасдан туриб, бу муваффақиятларга эришиш мумкин бўлмаган бўлур эди. Совет давлатининг халқаро обрўси беқиёс ўсди.

КПСС Марказий Комитетининг бу масаладаги ўз фаолиятида амал қилган маънавий мардлигидан ва олижаноб коммунистик руҳидан миннатдорчилигимизни ва қойил қолганлигимизни изҳор қилишга ижозат бергайсиз. Сизнинг партиянгиз шахсга сиғиниш доғларини коммунизм қалқонидан ювиб ташлашда қатъият билан ва узоқни кўриб иш кўрганлиги бу съездда ғоят катта ғалабаларни якунлашга ва мароқли перспективаларни белгилашга имкон берди.

Бу совет халқи ва бутун социалистик лагерь учун катта бахт бўлибгина қолмай, шу билан бирга бутун жаҳон коммунизмининг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушади, социализм учун курашни анча даражада енгиллаштиради ва бизнинг партияларимизга ўз вазифаларини ҳал этишда ёрдам беради.

Ўртоқ Хрушчев Швеция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар яхшиланганлигини таъкидлаб ўтганлигига биз хурсандмиз, деб давом қилди нотиқ. Биз Швецияни бетарафлик йўлидан четга чиқариш мақсадидаги ҳамма уринишларга қарши курашмоқдамиз. Мен шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки, бетарафликнинг швед халқи учун маъноси умуман тинчлик сиёсати ва хусусан, Совет Иттифоқи халқлари билан абадий тинчлик сиёсати демакдир.

Биз Сизнинг партиянгизни бу съездда қабул қилинадиган ва совет кишиларининг ҳозирги авлоди коммунизм даврида яшайди, деб эълон қилган янги Программаси билан табриклаймиз. Ҳозирги вақтда партиямиз демократияни ривожлантириш учун курашни асосий ички сиёсий масала деб ҳисобламоқда. Сизнинг янги Программангиз бизга бу курашимизда бебаҳо ёрдам бермоқда. Бу Программада баён этилган идеялар ва вазифалар бутун дунё коммунистларини илҳомлантирмоқда, уларга йўл кўрсатмоқда. Программадаги идеялар ва вазифалар Швециядаги ва барча капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларга тинчлик, демократия ва социализм учун курашда, яхшироқ ҳаёт учун курашда энг самарали ёрдам бермоқда.

— Халқаро ишчи ва коммунистик ҳаракатдаги ҳамма съездлардан энг муҳими бўлган ва коммунизм қурилиши Программасини қабул қилиш билан инсоният тарихида янги давр бошлаб бераётган бу съезднинг ишини зўр шодлик ва фахр билан кузатмоқдамиз, — дейди Бразилия Коммунистик партияси Миллий раҳбарлигининг аъзоси ўртоқ **Жиралду Родригес дос Сантос** съезд делегатларини табриклаб

Бразилия коммунистлари шахсга сиғиниш, догматизм ва сектантлик оқибатларидан анча зарар кўрдилар, деб давом қилади нотиқ. Аммо, КПСС XX съездининг қарорлари туфайли бизнинг сафларимизда танқид ва ўз-ўзини танқид кенг авж олдириб юборилди, бу эса бизга Бразилия революциясининг империализмга ва феодализмга қарши ҳозирги замон босқичига мос бўлган янги сиёсий йўл ишлаб чиқиш, шунингдек марксизм-ленинизмнинг илгари бузилиб келган принциплари ва нормаларини тиклаш имконини берди. Шу сабабли биз шу съездда КПСС XX съезди белгилаб берган йўлга ўз садоқатларини якдиллик билан тасдиқлаётган совет ўртоқлар билан айниқса бирдаммиз.

Совет Иттифоқидаги қардош халқларни уларнинг экономика, фан, техника, маданият соҳасидаги буюк социалистик ишлари учун, халқ оммасининг моддий фаровонлигини юксалтирганликлари учун севиб қолган Бразилия ишчилар синфи, Бразилия миллатининг бошқа революцион ва прогрессив кучлари Совет Иттифоқининг ҳар бир янги ютуғини миллий озодлик, демократия, тинчлик ва социализм йўлидаги ўз курашига зўр мадад деб ҳисоблайдилар

Жиралду Родригес дос Сантос ўз мамлакатида демократик ҳаракатнинг ривожланиши тўғрисида гапириб, сўнгра Бразилия коммунистларининг КПСС XXII съездига йўллаган мактубини ўқиб беради.

Империалистик ҳукмронликка қарши ўз миллий озодлиги учун курашаётган, тинчлик, демократия ва социализмга интилаётган Бразилия меҳнаткашлари ва халқи, дейилади мактубда, коммунизмдан иборат олижаноб иш йўлида ҳормай-толмай олиб бораётган ишларингизни тўлқинланиб ва меҳр билан кузатмоқдалар.

Судан Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ўртоқ **Иброҳим Мустафо** съезд делегатларига мурожаат қилиб айтдики, Судан меҳнаткашлари оммаси сизларнинг мамлакатингизни ўз порлоқ истиқболининг символи деб биладилар. Программада белгиланган коммунизм қуриш вазифасини амалга оширажагингизга ишончимиз комил.

КПСС Программаси проекти ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладлари, деб таъкидлайди нотиқ, марксизм-ленинизм таълимотини ҳозирги замонда ижодий татбиқ қилишнинг буюк намунасидир. Анализнинг чуқурлиги, фикрнинг кенглиги билан фарқ қилувчи бу муҳим ҳужжатлар марксизм-ленинизм хазинасини бойитади ва бутун дунёдаги ишчилар синфининг тинчлик, демократия, социализм йўлидаги курашини енгиллаштирмоқда.

Ўртоқ Мустафо Албания Меҳнат партияси раҳбарларининг саф бузарлик позициясини қатъиян қоралади ва бу партия тўғри йўлга қайтади, деб умид билдирди.

Бизнинг партиямиз ташкил топган пайтидан бошлаб Ленин чизиб берган йўлдан бормоқда, деб давом қилади нотиқ. Партиямиз Судан меҳнаткашлари оммаси билан чамбарчас боғланган ҳолда ўсди, уларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялади. Буларнинг ҳаммаси империализмга қарши курашда миллий озодлик ҳаракатини мустаҳкамлади ва Суданнинг миллий мустақилликка эришувини анча даражада енгиллаштирди. Бизнинг халқимиз социализм лагери билан ҳамкорлик ўрнатиш бу мустақилликни мустаҳкамлашнинг ва уни янада ривожлантиришнинг асосий шарти эканлигини яхши билади.

Коста-Рика «Халқ авангарди» партияси Миллий комитетининг секретари ўртоқ **Оскар Варгас** оташин табрик сўзлари билан съездга мурожаат қилади.

— Азиз ўртоқлар! — дейди у. — Коста-Рика «Халқ авангарди» партияси менга сизларни табриклаш ва Марказий Америкадаги кичик мамлакатимиз халқининг қизғин муҳаббатини сизга изҳор қилишдек фахрий топшириқни берди. Сиз қабул қиладиган Программа америкалик империалист йиртқичнинг худди оғзи ёнида турган халқнинг курашига бошчилик қилаётган бизнинг партиямиз учун руҳлантирувчи стимул бўлади.

Социалистик лагерь мамлакатларининг ҳамда коммунистик ва ишчи партияларнинг бирлиги ва жипслиги революцион курашимизнинг муваффақиятини таъминлайдиган жуда муҳим элементдир, дейди сўнгра нотиқ. Шу сабабли Албания Меҳнат партияси раҳбарларининг позицияси айниқса таассуф туғдиради.

Ўртоқ Варгас айтадики, Коста-Рика олигархияси ва унинг империалистик хўжайинлари айниқса Куба революциясидан кейин революция олдида даҳшатга тушмоқдалар. Чунки илгари улар Латин Америкаси социализм «таъсирига берилмайди», деб ўйлаган бўлсалар, Куба революцияси уларга бунинг аксини кўрсатди. Нотиқ ҳукмрон доираларнинг халққа ва унинг партияси бўлган «Халқ авангарди»га қарши қаттиқ репрессиялари манзарасини тасвирлаб беради. Бироқ, ҳеч қандай репрессиялар уларга ёрдам бермайди, деб хитоб қилади нотиқ, чунки тарихий зарурятни, халқларимизнинг чет эл ва маҳаллий эксплуататорлардан озод бўлиш йўлидаги интилишини енгиб бўлмайди! Марказий Америкамиздаги доим қолоқ ва мазлум бўлиб келган халқлар қатъий революцион курашга отланадиган пайт яқинлашмоқда.

Перу Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Хорхе дель Прадо** минбарга чиқади. Коммунизм қурувчилар съезди — КПСС XXII съездини, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги Программасини қабул қиладиган съездни алоҳида мамнуният билан табриклаймиз, дейди у.

Ўртоқ Прадо айтадики, Перу қарам, ярим феодал мамлакат бўлиб, унда миллий зулм ҳукм сурмоқда, қарз берувчи америкаликларнинг қўлида итоатли қурол бўлган Прадо — Бельтран ҳукумати ўз талабларининг амалга оширилиши учун курашаётган ишчилар, деҳқонлар ва студентлардан ваҳшийларча ўч олиш соҳасида ҳаддидан ошиб кетди. Бутун мамлакатда империализмга қарши, нефтни дарҳол национализация қилиш ва социалистик мамлакатлар билан муносабатлар ўрнатиш учун, чинакам ер ислоҳоти ўтказиш учун кенг ҳаракат авж олди. Мамлакатнинг кўчалари ва йўлларида «Яшасин Куба. Йўқолсин янки!», «Яшасин Фидель Кастро!» деган шиорларни кун сайин кўриб туриш мумкин.

Биз марксизм-ленинизм принципларига қатъий содиқ эканлигимизни билдирамиз ва Албания Меҳнат партиясининг раҳбарлари сингари халқаро коммунистик ҳаракат сафларининг бирлигига путур етказмоқчи бўлганларни қаттиқ қоралаймиз, деб таъкидлайди нотиқ.

Биз қатнашаётган КПСС XXII тарихий съездининг бебаҳо тажрибасини, дейди ўз нутқининг охирида ўртоқ Прадо, Перу Коммунистик партияси ўз мамлакатида татбиқ қилади.

Сўнгра съезд делегатлари ўртоқ Ф. Р. Козловнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Уставига киритиладиган ўзгартишлар тўғрисидаги докладини муҳокама қилишга киришадилар.

Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ **И. П. Казанец** сўзга чиқади. У дейдики, бутун партия билан бирга, бутун халқ билан бирга Украина коммунистлари, республиканинг барча меҳнаткашлари Коммунистик партиянинг ва Совет ҳукуматининг ички ҳамда ташқи сиёсатини бутунича ва тамомила маъқулламоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди. Суратда: Ўртоқ Н. С. Хрушчев Кремлнинг Съездлар саройида съезд делегатлари билан суҳбатлашмоқда.

В. Соболев фотоси (ТАСС фотохроникаси).

Партиянинг келгуси йигирма йилга мўлжалланган ва КПСС Программасида баён этилган буюк режалари деб давом қилади нотиқ, раҳбарлик савиясининг янада оширилишини, ташкилий-партиявий ва идеология соҳасидаги ишларнинг такомиллаштирилишини талаб қилмоқда. Буларнинг ҳаммаси съезд муҳокамасига тақдим этилган КПСС янги Устави проектида акс эттирилган. Устав проектида партия турмушининг бузилмас ленинча принциплари сақланиб қолмоқда, партия ташкилотлари фаолиятининг ғоят катта тажрибаси ва практикаси илмий жиҳатдан умумлаштирилади, партиявий ишнинг ташкилий формалари билан янги вазиятнинг, янги Программадан — коммунистик қурилиш Программасидан келиб чиқадиган янги вазифаларнинг бир-бирига тамомила мувофиқ бўлиши белгиланади. Уставда партия ички турмушини янада демократлаштириш, ҳар бир коммунистнинг ижодий активлигини ошириш ҳақидаги ленинча қоидалар ўз ифодасини топди.

Коммунистлар, дейди ўртоқ Казанец, бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида, район, шаҳар, область партия конференцияларида ва Украина Коммунистик партиясининг XXII съездида Устав проектини якдиллик билан маъқулладилар. Устав проекти зўр активлик билан муҳокама қилинди. Шу масала юзасидан 285 минг коммунист сўзга чиқди. Бундан ташқари, маҳаллий партия органларига ва редакцияларга 20 мингга яқин хат ва мақолалар келди.

Ўртоқ Казанец айтадики, партия ички турмушида тобора кўпроқ янгилик куртаклари пайдо бўлмоқда, партия органларининг фаолиятига активларнинг тобора кенг доираси жалб этилмоқда. Ҳозирги вақтда Украина партия комитетларида 10 минг штатсиз инструктор ишламоқда, штатсиз 157 бўлим, 1940 жамоатчилик кенгашлари ва комиссиялари ишлаб турибди. Буларда 55 мингдан ортиқ коммунист, яъни маош олиб ишловчи барча партия ходимлари сонидан тўрт баравар кўпроқ коммунист жамоатчилик асосида иш олиб бормоқда. Бошланғич партия ташкилотлари ҳузуридаги партия контроли комиссияларига 90 мингдан кўпроқ коммунист сайланган. Уларнинг икки йиллик иш тажрибаси бу комиссиялар маъмурият фаолияти устидан контроль қилишнинг яхши формаси эканлигини кўрсатди.

Ўртоқ Казанец таъкидлайдики, штатсиз ходимларнинг тўртдан уч қисми олий ва тугалланмаган олий маълумотга эга бўлиб, уларнинг кўпчилиги саноат ва қишлоқ хўжалик мутахассисларидир. Ана шундай ишончли ёрдамчиларга эга бўлган партия органлари турмушни яхшироқ кўриб турадилар, ҳар бир хўжаликни, ҳар бир партия ташкилотини чуқурроқ ўрганадилар ва уларнинг ишини яхшироқ йўналтира оладилар.

Шу билан бирга нотиқ айтадики, партия раҳбарлигининг илғор тажрибаси ва янги формалари ҳали суст умумлаштирилмоқда, бу масалалар юзасидан мароқли ва мазмундор брошюра ва китоблар ҳали кам нашр этилмоқда, бу масалалар газеталарда, журналларда, кино, радио ва телевидениеда ҳали етарли ёритилмаётир.

Пировардида И. П. Казанец айтадики, янги Устав ҳар бир бошланғич партия ташкилотининг, ҳар бир партия комитетининг, барча коммунистларнинг жанговарлик қобилиятини оширишга ёрдам беради, уларга партия Программасида белгиланган тарихий режаларни бажаришдаги ўз ўринларини белгилаб олишларига ёрдам беради. Съезд қарорлари, КПСС янги Программаси ва Устави партиянинг куч ва қудратини янада оширади, коммунистларнинг ва барча меҳнаткашларнинг куч-ғайрати ва ижодкорлигини мислсиз ошириб юборади.

Программада белгилаб берилган улуғвор вазифалар партиянинг ҳамма звенолари, унинг барча ташкилотлари ва ҳар бир коммунистнинг фаолиятини янада яхшилашни талаб қилади, дейди Москва шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Н. Г. Егоричев.** Янги Устав, деб таъкидлайди нотиқ, партия Программасига тамомила мувофиқ равишда ишлаб чиқилган бўлиб, КПССнинг жуда катта ташкилий тажрибасини илмий асосда умумлаштириб беради, партия қурилишининг ленинча принципларини, партия ҳақидаги марксча-ленинча таълимотни ривожлантиради. Москва шаҳар партия ташкилотининг коммунистлари, деди ўртоқ Егоричев, КПСС янги Уставини бутунича ва тамомила маъқулладилар. Москва Коммунистлари барча йиғилиш ва конференцияларда КПСС янги Уставининг асосий идеяси — партия ички демократиясини янада ривожлантиришдан иборат идея КПСС XX съездидан кейин партия ҳаётида рўй берган буюк сифат ўзгаришларини мустаҳкамлайди ва ривожлантиради, деб зўр мамнуният билан таъкидладилар.

Москва партия ташкилоти, деди ўртоқ Егоричев, КПСС XX съезди ишлаб чиққан ленинча йўлга қарши бўлган антипартиявий группанинг жиноий фаолиятини якдиллик билан қоралади.

Москва партия ташкилоти XX съезддан кейин ўз сафига янгидан 177 минг кишини қабул қилди ва ҳозирги вақтда бу ташкилотда 586 минг коммунист бор.

Нотиқ партия ишида жамоатчилик асосларини кенгайтириш чораларига батафсил тўхталиб ўтади. Москвада олти мингдан ортиқ партия комиссияси тузилган бўлиб, улар маъмуриятнинг фаолиятини назорат қилиб турибдилар. Бу комиссиялар составига 34 минг коммунист сайланди. Район партия комитетларида штатсиз инструкторларнинг роли анча ўсди. Меҳнаткашлар истиқомат қиладиган жойларда оммавий-сиёсий иш кучайтирилди. Москва коммунистлари жамоатчилик асосларида коммунистларни партия комитетларининг фаолиятига жалб этишнинг турли формаларидан фойдаланиш тўғрисидаги қоиданинг КПСС янги Уставига киритилишини тўғри деб, ҳисоблайдилар.

Москва партия ташкилоти, деди Н. Г. Егоричев, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ҳамиша мустаҳкам жанговар отряди. КПСС Марказий Комитетининг мустаҳкам таянчи бўлиб келди, ҳозирда ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

СЪЕЗДНИНГ 28 ОКТЯБРДАГИ КЕЧКИ МАЖЛИСИ

Кечки мажлисда **Украина ССР** Министрлар Советининг раиси ўртоқ **В. В. Шчербицкий** раислик қилади. Съезд делегатлари КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар тўғрисидаги докладни муҳокама қилишни давом эттирадилар.

КПСС Ленинград область комитетининг секретари ўртоқ **В. С. Толстиков** қуйидагиларни айтади: Бутун халқимизнинг партия XXII съезди олдидан кўрган тайёргарлиги Коммунистик партия совет кишиларига янада яқин ва янада қадрдон бўлиб қолганлигини, унинг обрўси эса, ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ ўсганлигини жуда яққол ва жуда равшан кўрсатиб берди. Бу эса КПСС Программаси ва Уставидаги, бизнинг Коммунистик партиямиз бутун совет халқининг партияси, деган қоида тўғри эканлигини яна бир марта тасдиқлайди.

Марксизм-ленинизмнинг руҳига ёт бўлган Сталин шахсига сиғинишни қоралаб ва партия ҳаётининг ленинча нормаларини тиклаб, КПСС Марказий Комитети коллектив раҳбарликнинг ленинча принципига қаттиқ риоя қилиш йўлини қатъий амалга ошириб келди. Коллектив иш кўриш — партиямиз заковатининг манбаи, улуғ коммунистик қурилишга тўғри раҳбарлик қилиш гаровидир. Ленинчи Марказий Комитет ана шундай коллектив суратда иш кўриш намунасини бизга кўрсатиб бермоқда.

Н. С. Хрушчев КПСС Программаси тўғрисида қилган докладида бундай деган эди: «Учинчи Программани тайёрлаш вақтида биз доим Ленин маслаҳатларига амал қилдик, унинг узоқни кўрувчи кўрсатмаларига, унинг социализм ва коммунизм қуриш тўғрисидаги гениал идеяларига асосландик. Шу сабабли, биз бу Программани ҳам ленинча Программа деб тўла асос билан айта оламиз». Бу сўзлар партия Устави проектига ҳам тамомила тааллуқли дейиш мумкин. Устав проекти биринчи сатридан тортиб охирги сатригача партия тўғрисидаги барҳаёт марксча-ленинча таълимот руҳи билан суғорилган.

Ленинград шаҳри ва областининг коммунистлари партия янги Уставининг проектини баланд руҳ ва шодлик билан кутиб олдилар. КПСС Уставини муҳокама қилишга бағишланган партия йиғилишларида 30 мингга яқин коммунист сўзга чиқди. Улар Устав проектини якдиллик билан маъқулладилар. Биз Ленинград партия ташкилоти коммунистлари номидан партия янги Уставини қабул қилишни таклиф этамиз, чунки бу Устав Программанинг талабларига тўла жавоб беради ва мамлакатимизда коммунизм қурилишининг тарихий вазифаларини амалга ошириш соҳасида партия ишининг янги шарт-шароитларини ҳисобга олади.

Сўнгра, ўртоқ Толстиков кадрларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш тўғрисида, партия аппаратини мустаҳкамлаш, коммунистларни партия ташкилотларининг штатсиз ходимлари сифатида ишга кенг жалб этиш тўғрисида гапиради.

Нотиқ сўзини давом эттириб айтадики, партия Устави проекти коммунистни партия аъзолигидан кандидатликка кўчириш каби жазо чорасини кўзда тутади. Бизнинг фикримизча, баъзи коммунистлар ана шу жазо чорасини нотўғри талқин қилишлари мумкин. Партия аъзолигига кандидат бўлиб кириш кишининг ҳаётида жуда қувончли воқеадир. Бу тушунарли бир нарса, ахир, бу киши коммунистларнинг улуғ Ленин партияси аъзолигига кандидат қилиб қабул қилинди-ку. Шу билан бирга Устав проекти кандидатликка кўчиришни партиянинг ишончини оқламаган коммунистлар учун жазо чораси қилиб белгилайди. Бу билан, бизнинг фикримизча, партия аъзолигига кандидат деган ном камситилади, бу номнинг аҳамияти пасайтирилади.

Шу сабабли, дейди ўртоқ Толстиков, коммунистни жазо чораси сифатида партия аъзолигидан кандидатликка кўчириш ҳақидаги моддани Устав проектидан чиқариб ташлашни таклиф этамиз. Хусусан бундай чора камдан-кам қўлланилади.

Нотиқ сўзининг охирида қуйидагиларни айтади: Совет кишилари партияни синалган, чиниққан йўлбошчи ва устоз деб, барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси деб биладилар. Янги Программа билан қуролланган бизнинг партиямиз марксизм-ленинизмнинг ғолибона байроғи остида коммунизм қурилишида янгидан-янги буюк зафарларга эришади.

Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи, Совет Иттифоқи маршали **Ф. И. Голиков** қуйидагиларни айтади:

— Биз КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар масаласини Марказий Комитетнинг ҳисоботи ва КПССнинг янги Программаси билан чамбарчас боғланган ҳолда муҳокама қилмоқдамиз. Биз КПСС янги Устави проектининг барча қоидаларини бутунича ва тўла равишда қўллаб-қувватлаймиз ҳамда уни якдиллик билан ёқлаб овоз берамиз, деб съездга айтсам, Қуролли Кучлар сафларидаги коммунистларнинг умумий фикрини изҳор қилган бўлишимга астойдил аминман.

Маршал ўз нутқининг кўп қисмини Қуролли Кучлар сафларидаги партиявий-сиёсий ишларга бағишлайди. У айтадики, Совет Армияси ва флотидаги коммунистлар шахсга сиғиниш қолдиқларига қарши, фракциячиларнинг антипартиявий группасига қарши, партиянинг ленинча йўли учун курашда ҳамиша ленинчи Марказий Комитетнинг мустаҳкам таянчи бўлиб келдилар. Улар ҳозирги вақтда ҳам шундай мустаҳкам таянчдирлар ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қоладилар.

1957 йилги октябрь Пленуми, деб таъкидлайди маршал, Марказий Комитетнинг ишида мустаҳкам ленинча йўл тутилганлигини яққол ифода этди. Бу Пленум Қуролли Кучларимизнинг ҳаётида жуда катта ўрин тутди. Собиқ Мудофаа министри Жуковнинг ҳаракатларидаги хавфли антипартиявий йўлга ва бонапартистлик йўлига ана шу Пленум қарорлари билан қатъий чек қўйилди. Ҳарбий советлар, сиёсий органлар ва партия ташкилотларининг роли эгасизлантирилганлиги ва бу ролга путур етказилганлиги ўша вақтда қандай жиддий аҳвол вужудга келганлигини кўрсатади. Армияда ҳар қандай даражадаги коммунист бошлиқларнинг хатти-ҳаракати ва ишидаги камчиликларни партиявий йўл билан танқид қилиш тақиқланган эди. Яккабошчилик ўзининг партиявий негизидан маҳрум этилган эди, бошлиқлар ўз итоатларидаги ходимларга кибрлик, дағаллик, кайсарлик ва қўрқитиш билан муомала қилар эдилар, командирлар билан сиёсий ходимлар ўртасига нифоқ солинар эди. Партия ҳаёти ва сиёсий органларнинг иши тор доирадаги оқартув ишларидан иборат қилиб қўйилар эди. Бош сиёсий бошқарма назар-писанд қилинмас ва камситилар эди. Партия Марказий Комитетининг контролидан турли йўллар билан кочиб қутилиш, армия ва флотни партия ҳамда халқдан ажратиб қўйиш учун уриниб кўрилган эди

КПСС Марказий Комитети қатъий суратда аралашиб, армия ва флот коммунистларига, барча команда кадрлари ва сиёсий кадрларга бебаҳо катта ёрдам кўрсатди. Пленумнинг қарорлари армиядаги вазиятни кескин суратда соғломлантириш, Қуролли Кучларга раҳбарликнинг ленинча партиявий принципларини ўз вақтида тиклаш, партия ташкилотлари, сиёсий органлар ва ҳарбий советларнинг роли ва салмоғини кўтариш, яккабошчиликни партиявий асосда чинакам мустаҳкамлаш, қўшинлар фаолиятининг ҳамма томонларига партиявий таъсирни кучайтириш имконини берди.

Марказий Комитет томонидан кўрилган тадбирлар натижасида, деб сўзини давом эттиради ўртоқ Голиков, партия ташкилотлари ғоявий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди, уларнинг активлиги ва жанговарлиги анча ўсди. КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумидан кейин партия сафига қабул қилинган ҳарбий хизматчилар сони Пленумгача бўлган даврдагига нисбатан қарийб икки ярим баравар ортди. Офицерлар составида партиялилар қатлами кўпайди. Рота ва батарея командирлари сингари категория орасида партия аъзолари 90 процентни ташкил этади. Партия ташкилотларида коммунист солдат, матрос, сержант ва старшиналарнинг салмоғи кўп даража ўсди.

Марказий Комитетнинг октябрь Пленумидан кейин бошланғич партия ташкилотлари сони, армия ва флотдаги батальон ва дивизия партия ташкилотларини бирга қўшиб ҳисоблаганда, икки баравар ортди. 1958 йил 1 январгача, дейди маршал, рота ва ротага тенг келадиган бўлинмаларнинг 40 процентидагина партия группалари бор эди, ҳозирги вақтда эса, ана шу ҳамма бўлинмаларнинг 93 процентида партия ташкилотлари ёки партия группалари иш олиб бормоқдалар.

Партиянинг янги Программа ва Устави, деди ўртоқ Голиков, армиянинг хусусиятларини тўла эътиборга олиб, Қуролли Кучлар сафида партиявий ишни янада кучайтириш, партия ички демократиясини кенгайтириш, камчиликларни бартараф қилишнинг ва янгилик ҳамда илғорликни қарор топтиришнинг қудратли воситаси бўлган танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш учун кенг истиқболлар очиб беради.

Сўнгра, ўртоқ Голиков совет Қуролли Кучлари қурилишининг энг муҳим принципи бўлган яккабошчилик масалаларига тўхталиб, чириқ буржуа идеологиясини ва, жумладан, ўтган урушнинг тарихини сохталаштирувчиларни фош қилиш соҳасидаги ишларни кучайтириш зарур эканлиги тўғрисида гапиради, ҳарбий қисмлар ва кораблар билан маҳаллий партия, совет ва жамоат ташкилотлари ўртасидаги алоқани мустаҳкамлаш муҳим эканлигини таъкидлайди.

Ўртоқ Голиков съездни ишонтириб айтадики, армия ва флот коммунистлари ленинчи Марказий Комитетнинг синалган раҳбарлигида улуғ Ватанимизнинг тинчлигини ва хавфсизлигини қатъиян таъминлаш учун бутун чорани кўрадилар.

Бугун съездда КПСС Тува область комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. К. Тока** сўзга чиқди. У, ўртоқ Ф. Р Козловнинг докладини маъқуллашни ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси янги Уставининг проектини тасдиқлашни таклиф этади.

Партия Уставида, дейди нотиқ, фракциячилик ва гуруҳбозликнинг ҳар қандай кўриниши марксча-ленинча партиявийликка хилоф бўлиб, бундай қилган киши партия сафларида бўлиш мумкин эмас, дейилган. Шу сабабли, мен Молотов, Маленков, Кагановичларни партия сафидан ўчиришни талаб қилган ўртоқларнинг фикрига қўшиламан.

Ўртоқ Тока сўзини давом эттириб айтадики, тарих капитализм мазлум миллатларни мисли кўрилмаган қулфатларга ва ёппасига қирилиб битишга дучор қилаётганлигини кўрсатди. Миллий масалалар социализм ва коммунизм шароитидагина тўғри ҳал этилиши мумкин. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати миллий республикалар ва областларнинг экономикаси ҳамда маданиятини гуллатиб-яшнатиш тўғрисида, уларнинг мустаҳкам бирдамлиги ва қардошларча ўзаро ёрдамини кучайтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Тува халқи революциядан илгари тамомила қирилиб битишга маҳкум этилган эди. Оз сонли Тува халқининг чинакам равнақ топганлиги ленинча миллий сиёсат амалга ошганлигини яққол кўрсатувчи мисолдир.

Тува Совет Иттифоқи халқларининг қардошлик оиласига аъзо қилиб қабул этилган кундан буён атиги ўн етти йил ўтди. Бу йиллар ичида Туванинг қиёфаси тамомила ўзгариб кетди Тува кўчманчи чорвачилик ва примитив деҳқончиликдан иборат колоқ чекка ўлка эди. Эндиликда у, механизациялаштирилган кўп тармоқли йирик қишлоқ хўжалиги республикасига айланди. Саяннинг нариги ёғидаги бўш ётган жойларда йирик саноат корхоналари — Тувакобальт, Тувaасбест заводлари қурилмоқда. Ана шу заводлар билан бир қаторда ишчиларнинг обод посёлкалари вужудга келтирилди, мактаблар, касалхоналар, маданий-оқартув муассасалари, коммунал корхоналар қурилди Тува республикасининг ҳамма қисмида қурилиш ишлари беҳисоб кенгайиб кетди. Ўн етти йил мобайнида Тувада юзларча саноат корхоналари барпо қилинди. Автомобиль транспорти ўсмоқда, коммунал хўжалик корхоналари шохобчалари кенгаймоқда, қурилиш ишларига капитал маблағ сарфлаш кўпаймоқда.

Қишлоқ хўжалигида ҳам мисли кўрилмаган ўзгаришлар рўй берди. Бундан бир неча йил муқаддам кўчманчи хўжаликлар бўлган жойларда эндиликда колхоз ва совхозларнинг бепоён далаларини, обод посёлкаларни кўрамиз. Тувада, дейди нотиқ, илгари ғалла етиштирилмаганлиги ҳаммага маълум. 1961 йилда эса, Тува ғалла тайёрлаш планини бажариб, давлатга етти миллион пуддан кўпроқ дон сотди.

Тува республикасида чинакам маданий революция амалга оширилди Бу революция арат аҳолисини маънавий асорат ва жаҳолатдан қутқазди, уларни юксак социалистик маданиятдан баҳраманд қилди. Умумий етти йиллик таълим муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда. Аратлар, кийик боқувчилар чўпонларнинг минглаб ўғил ва қизлари мамлакатимиздаги олий ўқув юртларида ўқимоқдалар. Социал касалликларга абадий хотима берилди Ҳар бир район марказида, колхоз ва совхозларда яхши жиҳозланган касалхоналар ва медицина пунктлари бор. Тува халқининг маънавий қиёфаси ўзгарди. Кишиларнинг психологиясида, уларнинг бир-бирлари билан муносабатларида, халқ бойлигига муносабатида, дейди нотиқ, рўй берган буюк ўзгаришларни тасвирлаш учун сўз тополмайсан, киши.

Тува халқи Совет Иттифоқи халқларининг буюк қардошлик оиласида ҳуқуқсизликдан ҳуқуқий тенгликка, қолоқликдан юксак социалистик маданиятга, оч ҳаётдан бадавлат ва қувончли ҳаётга ўтди.

(Давоми учинчи бетда)

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXII СЪЕЗДИ

КРЕМЛНИНГ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

(Боши иккинчи бетда).

КПСС Устави, деб таъкидлайди ўртоқ Тока, партиянинг ҳар бир аъзосидан социалистик интернационализм ва совет ватанпарварлиги идеяларини меҳнаткашлар оммаси ўртасида актив тарғиб этишни, миллатчилик ва шовинизм сарқитларига қарши кураш олиб боришни ва сўз билан ҳам, иш билан ҳам СССР халқларининг дўстлигини мустаҳкамлашга ёрдам беришни талаб этади. Тува партия ташкилоти бу кўрсатмаларга доим амал қилади.

КПСС Москва область комитетининг секретари **О. П. Колчина** съезд минбаридан туриб айтдики, партия турмушининг ленинча нормалари ва коллектив раҳбарлик принципи тикланганлиги, шахсга сиғиниш қатъиян қораланганлиги ва тугатилганлиги, партияга қарши фракциячилар группаси тормор келтирилганлиги партиянинг жуда катта хизмати бўлди.

Ўртоқ Колчина дедики, барча совет кишилари каби Москва областининг коммунистлари, меҳнаткашлари ҳам КПСС Программаси ва Уставининг проектларини қизғин маъқулладилар. КПСС нинг янги Устави, деди нотиқ, партиянинг қудратли ташкилий қуролидир, бу Устав коммунистларнинг активлигини ва ташаббускорлигини, партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш учун ҳақиқатан ҳам чексиз кенг майдон очиб беради.

Нотиқ уқтириб айтдики, партия Уставининг янги қоидалари кўпгина партия комитетларининг ишларига нақадар самарали таъсир қилаётганлигини ҳозирнинг ўзидаёқ уларнинг иш практикасида кўриш мумкин.

Москва областида тажриба тариқасида маъмуриятнинг фаолияти устидан контроллик қилиш ҳуқуқини амалга оширувчи 4.5 мингта штатсиз партия комиссиялари ташкил этилди. Бу комиссияларга 30 мингга яқин коммунист сайланди. Улар муваффақиятли ишламоқдалар. Бир қанча районларда партия ташкилотлари секретарларининг ижтимоий асосларда тузилган кенгашлари ҳам шаҳар ва район партия комитетларига жуда катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Бу кенгашлар бошланғич партия ячейкаларининг фаолиятини координациялаштирмоқдалар. Идеология ишларида ҳам ижтимоий асослар кенг ёйилди. Кўп районларда ижтимоий асосларда агитаторлар уйи, партия кабинетлари, маданият университетлари ташкил қилинди.

Коммунистларни партия ишига ижтимоий асосларда тортиш соҳасидаги унчалик катта бўлмаган мана шу тажрибанинг ўзи ҳам, деб давом қилди нотиқ, партия пуллик аппаратининг қарийб учдан бир қисмини қисқартиришга, партия ташкилотларининг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш даражасини оширишга, омма билан алоқани мустаҳкамлашга имкон берди.

О. П. Колчина уқтириб айтдики, партия турмушининг ленинча нормалари тикланганлиги ва янада ривожлантирилганлиги партия ташкилотлари фаолиятининг деярли ҳамма соҳасига самарали таъсир кўрсатди. Область партия ташкилотидаги ҳар уч коммунистнинг бири коммунистик меҳнат учун мусобақа қатнашчисидир. Партия Марказий Комитети маъқуллаган ва мамлакатда кенг ёйилган қимматли ташаббусларга партия аъзолари бошчилик қилдилар. Биз бугун фахрланиб шуни айтишимиз мумкинки, деди ўртоқ Колчина, машъалларни бизнинг коммунистларимиз алангалантирдилар. Областнинг ҳамма меҳнаткашлари шу машъалларга тенглашмоқдалар.

Устав проекти муҳокама қилинаётган вақтда, деди сўнгра нотиқ, коммунизм қурувчиларнинг ахлоқ кодексини белгилаб берувчи бир қанча янги қоидалар Уставга киргизилганлигидан коммунистлар ғоят мамнун бўлганликларини айтдилар. Партия ўзининг ҳар бир аъзосини Ленин иши учун актив курашчи деб ҳисоблашга ҳозирги кунда ҳар қачонгидан кўпроқ ҳақлидир. Партия сафларида пассив, юрагида ўти йўқ, бепарво кишилар бўлмаслиги лозим.

Ўртоқ Колчина ўз нутқининг охирида бундай дейди: коммунизм қуришнинг улуғвор истиқболлари бутун совет халқини янги қаҳрамонликлар кўрсатишга руҳлантирмоқда. Шунинг учун ҳам пролетар шоири Владимир Маяковскийнинг қуйидаги сўзлари билан сўзимни тамомламоқчиман:

Ватанимни куйлайман
мен қўшиқларда,
Келгуси Ватанимничи:
қайта —
уч марта!

КПСС янги Устави проектининг ҳар бир параграфи, ҳар бир сатри, деди КПСС Приморье ўлка комитетининг биринчи секретари ўртоқ **В. Е. Чернишев**, совет халқининг коммунизм учун курашдаги илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлган партиянинг ролини ошириш тўғрисидаги ленинча ғамхўрлик билан суғорилган. КПСС Программаси ва Уставининг проектларини ўлкамизнинг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари қизғин қувватладилар. Бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтган йиғилишлар ва партия конференциялари коммунистлар ва партиясизларнинг активлиги ошганлигини, улар мамлакатимиз тараққиётининг янги тарихий босқичида қўйилган вазифаларни чуқур тушунганликларини кўрсатди.

Ўлка партия ташкилотларида, деб давом қилди нотиқ, Программа ва Устав проектларини кенг муҳокама қилиш ташкилий-партиявий ва идеологик ишлар савиясини янада оширишнинг, хўжалик ва маданий қурилишга партиявий раҳбарлик методларини яхшилашнинг конкрет амалий вазифаларини ҳал қилиш билан чамбарчас боғлаб олиб борилди.

Ўртоқ Чернишев партия ишида ижтимоий асосларни ривожлантириш тўғрисида гапириб, жуда кўп коммунистлар партия комитетларининг ишига штатсиз инструкторлар ва лекторлар қилиб тортилганлигини айтиб берди. Шаҳар ва район партия комитетларида, шаҳар ва район газеталарида ижтимоий асосларда бўлимлар ташкил қилинди, социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини текшириб турувчи комиссиялар тузилди. Кадрларни танлаш ва тарбиялаш яхшиланди. Партия ва совет органларининг раҳбарлигига кўпгина ёш ходимлар келди.

Приморье партия ташкилоти ва меҳнаткашлари саноатни ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда анчагина муваффақиятларга эришдилар. КПСС XX съездидан кейин ўтган йиллар ичида ўлкада саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш қарийб икки баравар кўпайди. Етти йилликнинг дастлабки икки йили топшириғи ошириб бажарилди. Саноатнинг балиқчилик, кўмир ва бошқа тармоқлари маҳсулот чиқаришни анча кўпайтирди. Саноатнинг ривожланиши етти йиллик планнинг контроль рақамларида кўрсатилган суръатга қараганда илдамроқ бормоқда, цемент ва маҳсулотнинг бошқа айрим турларини ишлаб чиқариш соҳасида эса етти йилликнинг охирги йилига планлаштирилган даражага эришилди.

Ҳозирги Приморье, деб давом қилди нотиқ, энди янги қурилишлар ўлкаси бўлиб қолди. Яқиндагина жимжит тайга бўлиб ётган жойларда янги заводлар ва фабрикалар, конлар ва шахталар, шаҳарлар ва ишчи посёлкалари қад кўтармоқда, автомобиль йўллари, юқори вольтли электр линиялари қурилмоқда. Етти йилликнинг дастлабки икки йили мобайнидагина ўлкада 112 та янги корхона ва цех ишга туширилди. Кўп корхоналар замонавий янги техника негизида реконструкция қилинмоқда. Қишлоқ партия ташкилотлари ва меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини юксалтирмоқ учун катта резервлардан тезроқ фойдаланишга интилмоқдалар. Етти йилликнинг дастлабки икки йили мобайнида гўшт, сут, тухум, жун харид қилиш кўпайди, чорва моллар сони анча ошди.

Ўлкада қилинган ишлар шу етти йилликда қилинадиган катта ишларнинг бошланғичидир, холос. Яқин 20 йил ичида тағин ҳам жуда катта вазифалар ҳал қилиниши керак. Қилинган ҳисобларга қараганда, ўлкада саноат маҳсулотининг ҳажми 1980 йилга бориб етти-саккиз баравар кўпаяди, саноатнинг янги тармоқлари вужудга келади. Қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган майдонлар 2,5 баравар, дон етиштириш 4,5 баравар, шоли етиштириш 50 баравар ва соя етиштириш 15 баравар кўпайтирилади. Сут етиштириш 6 баравар, гўшт етиштириш эса 7 баравар кўпаяди.

Узоқ Шарқ, дейди ўртоқ Чернишев, жуда бой иқтисодий райондир. Бу бойликларни ўзлаштирмоқ учун кейинги йилларда кўпгина ишлар қилинди. Бироқ, Узоқ Шарқ ўлкалари ва областларининг халқ хўжалигини комплекс ривожлантириш, саноатнинг асосий тармоқларини ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш масалалари суст ҳал қилинмоқда. Бу эса, экономиканинг ўсишини бирмунча секинлаштирмоқда. Узоқ Шарқда бир қанча тармоқлар учун тугалланган циклли хўжалик вужудга келтирмоқ учун давлат план комиссияси планлаштиришни такомиллаштиришга ёрдам бериши лозим.

Ўртоқ Чернишев ўлка экономикасини ривожлантириш проблемаларига, Приморье партия ташкилотларининг ишига батафсил тўхталиб ўтди. Бизнинг улуғ партиямиз, деди пировардида у, КПСС-нинг янги Программаси ва янги Устави сингари тарихий ҳужжатларни қабул қилиб, ўз сафларининг жанговарлик қобилиятини, совет халқининг порлоқ келажак — коммунизм сари ғолибона олға боришида ўзининг ташкилотчилик ролини тағин ҳам кўпроқ оширади.

Ростов область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. В. Басов** сўзга чиқиб, бундай деди: КПСС Марказий Комитети ишлаб чиққан ва шу съездимизнинг муҳокамасига қўйилган КПСС янги Уставининг проекти Лениннинг партия тўғрисидаги таълимотини янада ижодий ривожлантиришга қўшилган жуда катта ҳиссадир. Коммунистик жамият қуришни авж олдириш даврида партия ички турмушининг формалари ва методлари янги Устав проектида коммунистик ҳаракат тарихида биринчи бўлиб белгилаб берилди.

Ростов областининг коммунистлари, деди ўртоқ Басов, ҳозирги замон шароитида партиянинг ташкилотчилик ва сафарбар қилувчилик ролини ошириш тўғрисида ленинчи Марказий Комитетимиз жуда катта ғамхўрлик қилаётганлигини ёрқин ифодалаб берган янги Устав проектини якдиллик билан маъқулладилар.

Область партия ташкилоти, деб сўзида давом қилади ўртоқ Басов, ташкилотчилик ва сиёсий иш формалари ҳамда методларини такомиллаштириб, бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини яхшилашга, уларнинг саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданий қурилишни ривожлантириш вазифаларини ҳал қилишга ўтказаётган таъсирини кучайтиришга қатъият билан эришди. Кейинги 6 йил ичида область саноати ишлаб чиқариш ҳажмини 81 процент кўпайтирди, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан олган съездолди мажбуриятларини ошириб бажарди. Меҳнат унумдорлиги бу йил 1955 йилдаги даражадан 45 процент ошиб кетади.

Партия ташкилоти ўз ишида жамоатчилик кучига тобора кўпроқ таянмоқда, омманинг активлигини ва ташаббускорлигини оширишга эришмоқда. Ҳозир область корхоналарида 300 дан кўпроқ ижтимоий конструкторлик бюролари ишламоқда; коммунистик меҳнат коллективлари деган ном учун бошланган мусобақада 360 мингдан кўпроқ киши қатнашмоқда.

XX съезддан кейин ўтган давр ичида колхозлар ва совхозлар бошланғич ташкилотларининг иш даражаси анча ошди, бу эса қишлоқдаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларни бирмунча яхшилашга, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга ёрдам берди. Чунончи, областда 1949 йилдан 1953 йилга қадар бўлган давр ичида, яъни қўриқ ерлар ўзлаштирилмасдан олдин ҳар йил 67,6 миллион пуд ғалла тайёрланар эди, янги ерлар ўзлаштирилганидан кейин, яъни 1956 йилдан 1960 йилга қадар ҳар йили 97 миллион пуддан ғалла тайёрланди. Бироқ, деди нотиқ, деҳқончиликда, дон етиштиришда, хусусан маккажўхори етиштиришда ҳали ҳам кўпгина жиддий камчиликларимиз бор.

Ўртоқ Басов ўз нутқида янги Уставнинг айрим қоидаларига тўхталиб, бу қоидалар бутун партия ишини янада яхшилаш учун катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди. Нотиқ, жумладан, бундай деди: XX съезддан кейинги даврда Ростов областининг бошланғич партия ташкилотлари анча ўсди ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди. Шу вақт ичида партия сафларига 47 мингдан кўпроқ киши, шу жумладан 31 мингдан зиёдроқ ишчи ва колхозчи қабул қилинди. Партия кучларини ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига жойлаштириш яхшиланди. Саноат, транспорт, алоқа корхоналарида ва қурилишда 1956 йилда 30 мингга яқин коммунист ишлаган бўлса, ҳозирги вақтда 70 минг коммунист ишлаб турибди.

Нотиқ уқтириб айтдики, партиямиз ўзининг XXII съездига яхлит ва қудратли бўлиб келди, омма билан алоқани тағин ҳам кўпрок мустаҳкамлади, бутун халқнинг чексиз ишончига ва қизғин муҳаббатига сазовор бўлди. Марказий Комитет XX съезднинг қарорларини қатъият ва изчиллик билан амалга оширганлиги натижасида партиямиз шахсга сиғиниш оқибатларини тамомила тугатди. Нотиқ партияга қарши группа қатнашчиларини — Молотов, Маленков, Каганович ва Шепиловни қаттиқ партиявий жавобгарликка тортиш тўғрисидаги таклифни қувватлади.

Реюньон Коммунистик партиясининг биринчи секретари ўртоқ **Поль Вержес** қуйидаги сўзлар билан КПССнинг XXII съездига мурожаат қилди: Шунга амин бўлингизки, азиз ўртоқлар, Африканинг шарқида ва Мадагаскарнинг шарқида жойлашган бир неча минг километр узоқдаги оролда яшаб турган эркаклар ва аёллар сизларнинг съездингизга, мазлум кишилар ва инсониятнинг энг буюк донишмандлари асрлардан бери орзу қилиб келган коммунистик жамиятни қурувчилар съездига умид кўзлари билан тикилиб турибдилар.

Поль Вержес ўз ватанида мустамлакачиларнинг фаолияти нақадар мудҳиш натижаларга олиб келганлигини гапириб берди. Бу орол аҳолиси тўйиб овқат емаслик, касаллик, қашшоқликдан муттасил азоб чекмоқда. Реюньонда бир кишининг йиллик ўртача даромади 20 минг франкдан ошмайди, бу даромад ороддаги француз қўшинларининг жазо отрядларида хизмат қилаётган солдатга тўланаётган ойлик маошнинг тўртдан бир қисмига тенгдир.

Реюньон коммунистлари репрессияларга қарамай, эксплуатация ва зулм режимига қарши қийин шароитда дадил кураш олиб бормоқдалар, бу курашда уларни ғалабага бўлган ишонч, совет халқининг муваффақиятлари руҳлантирмоқда.

Сизларнинг Программангиз, деди Поль Вержес, коммунистик жамият қуриш йўлларини ва воситаларини белгилаб берди. Бу Программа курашимизнинг байроғидир.

Халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги ва жипслиги, деб давом қилди нотиқ, бу ҳаракат қудратининг манбаидир. Шу сабабли биз Албания Меҳнат партияси раҳбарларининг позициясига ғоят афсусланамиз ва бу позицияни қатъиян қоралаймиз.

Гагарин ва Титов ўртоқларнинг ҳамма мамлакатларнинг халқларини қойил қолдириб космосга учишларига ва жонажон еримизга қайтиб тушишларига империалистлар халақит бера олмаганларидек, сизларнинг «ҳамма нарса инсон учун» деган шиорингиз бутун ер юзида эшитилишига, ҳамма одамларнинг онгига сингиб, уларни озодлик курашига даъват қилишига ҳам империалистлар халақит бера олмайдилар.

Исландия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси **Гудмундур Вигфуссон** сўзга чиқади.

Исландиянинг ишчилар синфи, деди у, Совет Иттифоқининг турмушини зўр эътибор бериб кузатиб турибди. Исландия ишчилари сизларнинг социализм қуришдаги муваффақиятларингиз билан ҳамиша астойдил қувониб келдилар.

КПССнинг янги Программасида баён қилинган планларнинг улканлигига ва дадиллик билан тузилганлигига айниқса қувонмоқдамиз. Бу Программада партия экономикани ва маданиятни мислсиз тез суръатлар билан ривожлантириш ва одамларнинг турмуш эҳтиёжларини коммунистик жамиятнинг маъмурчилигига ўтишга имкон берадиган даражага етказиш вазифасини қўйди. Бизнинг замонимизнинг, аввало, иккита характерли хусусияти бор, деди ўртоқ Г. Вигфуссон: социализм олға босмоқда ва ғалабалар қозонмоқда, мустамлакаларнинг халқлари эркинлик ва мустақиллик учун зафарли кураш олиб бормоқдалар. Социализмнинг Совет Иттифоқидаги ғалабаси ва бошқа социалистик мамлакатларнинг муваффақиятлари бутун капиталистик дунё меҳнаткашларини социализм учун олиб бораётган курашида руҳлантирмоқда.

Ҳозирги вақтда, деб давом қилди нотиқ, Америка империализми ўз ҳамласини кучайтираётганлиги натижасида Исландия яна хавф остида турибди. Империалистлар ер юзини ҳарбий базалар тўри билан қоплаб олдилар. Бу ҳарбий базалар ер юздаги тинчликка ва кўп халқларнинг мустақиллигига реал хавф бўлиб турибди. Бундай базалар бизнинг мамлакатимизда ҳам қурилган. Бу базаларни Америка империалистлари Исландия халқининг кўпчилиги хоҳламаса ҳам бизнинг мамлакатимизда қурдилар. Шу сабабли ҳозир бизнинг мамлакатимизда умуммиллий ташкилот тузилди. Халқнинг кенг табақаларини бирлаштирган бу ташкилот Исландия территориясидаги чет эл ҳарбий базаларини тугатиш учун актив кураш олиб бормоқда.

Бизга шу съездда қатнашиш имкониятини берганликларингиз учун сизларга Исландиянинг Бирлашган социалистик партияси номидан ташаккур айтишга ижозат бергайсиз. Энг гўзал идеални амалга оширишни — коммунистик жамият қуришни мақсад қилиб олган ишингиз ва курашингизда, деди Гудмундур Вигфуссон, сизларга бахт ва толе ёр бўлсин.

Сальвадор Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Хосе Санчес Верде** табрик нутқи сўзлайди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Программаси, деди у, буюк илҳомбахш манбаидир ва бахт-саодат келтирувчи, яратувчилик меҳнати ҳукмрон бўлган келажак учун қаҳрамонона курашаётган миллион-миллион кишиларга кенг истиқбол очиб беради. Хосе Санчес Совет Иттифоқи Коммунистик партияга халқаро пролетар ҳаракатини ривожлантириш ишига бебаҳо ҳисса қўшаётганлиги учун Сальвадор Компартияси номидан чуқур миннатдорчилик изҳор қилади.

Инсоният душманлари, империалистлар ва реакционерлар, деб давом этади сўзида ўртоқ Хосе Санчес, Программада ўзларига нисбатан чиқарилган узил-кесил ҳукмни ўқимоқдалар. Лекин бу душманлар жаҳонга янги кулфатлар ва офатлар келтиришга ҳали ҳам уринмоқдалар. Бизнинг мамлакатимизда, деди Хосе Санчес, халқ ашаддий ва шафқатсиз истибдодга қарши 30 йилдан кўпроқ вақтдан бери курашиб келмоқда.

Империализм Марказий Америкадаги бешта мамлакатнинг ҳаммасини — Гватемала, Сальвадор, Гондурас, Никарагуа ва Коста-Рика мамлакатларини битта занжир билан боғлашга, уларни битта тюрьмага айлантиришга интилмоқда. Реакционерлар халқларнинг озодлик ҳаракатини бостиришга уриниибгина қолмай, шу билан бирга Америка империализмининг Куба халқига ва унинг шонли революциясига қарши қилаётган жиноятқорона иғвогарликларида ҳам бевосита қатнашмоқдалар. Ўз озодлиги учун курашаётган Сальвадор халқи қардошимиз Куба халқига қарши. Ўз тақдирини ўзи белгилашга тўла равишда ҳақли бўлган халққа қарши империалистлар агрессия қилаётган бир пайтда қўл қовуштириб ўтирмоқчи эмас.

Биз, Сальвадор коммунистлари, деди Хосе Санчес, Албания Меҳнат партияси раҳбарларининг хато ва зарарли позициясига кескин равишда қарши чиқмоқдамиз. Уларнинг бу позицияси албан халқига ва бутун халқаро коммунистик ҳаракатга зарар етказади.

Нотиқ Сальвадор Коммунистик партияси номидан совет халқига энг катта муваффақиятлар тилайди.

Доминикан халқ-социалистик партияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Хуан Дукоудрай** сўзга чиқади. КПССнинг янги Программаси, деди нотиқ, Латин Америкасида алоҳида куч билан янгради. Америка империализми ҳамда ўз мамлакатларининг миллий мустақиллигига хиёнат қилиб, энг элементар демократик эркинликларни бузаётган реакцион ҳукуматлар Латин Америкаси халқларини шафқатсиз эксплуатация қилмоқдалар.

Доминикан халқи, деб давом қилди нотиқ, империалистлар ҳукмронлигининг даҳшатли оқибатларини ўз тажрибасида синаб кўрди. Республика президенти Балагер Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг сессиясида сўзлаган нутқида иқрор бўлиб шуни айтишга мажбур бўлдики, уч миллионга яқин аҳолиси бўлган бу мамлакатда ярим миллион ишсиз бор. Шакар қамиш экиладиган энг катта ерлар ва бананзорларнинг хўжайинлари энг яхши ерларни эгаллаб олганлар, аммо деҳқонларнинг 60 проценти айни вақтда зиғирча ер участкасига ҳам эга эмас. Аҳолининг 45 проценти саводсиз.

Халқ озодлик учун курашни кучайтирган, жуда катта намойишлар ва иш ташлашлар мамлакатда авж олиб кетган ҳозирги вақтда империалистлар Доминикан республикасидаги истибдодни сақлаб қолмоқ, қашшоқлик ва зулм ҳукмронлигини сақлаб қолмоқ учун ўз кучларини тез сафарбар қилмоқдалар.

Совет Иттифоқи бошчилигидаги тинчлик ва социализм кучлари кундан-кунга ўсмоқда ва ўз таъсирини кучайтирмоқда. Чет давлатларнинг зулми, асорати ва қашшоқлик муқаррар йўқ бўлиб кетиши керак. Халқларнинг курашини рағбатлантираётган нарса шуки, уруш қилмай ва бошқа мамлакатларнинг халқларини эзмай инсоннинг ҳамма эҳтиёжларини тўла равишда қондира оладиган социал тузум Совет Иттифоқида вужудга келган ва одамларнинг орзулари Совет Иттифоқида бир неча йилдан кейин гўзал воқеликка айланади. Бу, инсоният ўзининг бутун тарихида эришган энг улуғ ғалаба бўлади.

Панама халқ партияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Рубен Кастельянос** минбарга чиқади. Панама халқ партиясининг делегацияси, деди у, коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг 1957 ва 1960 йиллардаги Москва кенгашлари қарорларини амалга оширишга ўзининг қаттиқ бел боғлаганлигини яна бир марта такрорлайди, шахсга сиғинишни ва унинг оқибатларини қоралайди, социалистик лагернинг бирлиги ва коммунистик партияларнинг жипслиги учун, пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлиб қолиш учун курашади. Бизнинг партиямиз Албания Меҳнат партияси раҳбарларининг ҳаракатларини очиқдан-очиқ қоралайди, чунки бу ҳаракатлар коммунистларнинг аҳлоқ нормаларига асло тўғри келмайди.

Биз сафларимизнинг бирлигини муқаддас билиб сақлашимиз ва халқ манфаатларини ҳамиша ҳимоя қилишимиз лозим. Панама халқи Панама канали зонасида Панама байроғи ўрнатилиши учун, бу канал ҳарбий база бўлмасдан, балки бирлик ва тинчлик кўпригига айланиши учун курашмоқда.

Совет Иттифоқининг ҳозирги позициясига биз тўла равишда қўшиламиз. Бу позиция, деди ўртоқ Кастельянос, тинчликни таъминлабгина қолмасдан, шу билан бирга халқимизнинг империализмга қарши олиб бораётган курашига куч бағишламоқда. Жаҳон устида янги юлдуз — коммунизм юлдузи пайдо бўлди.

* * *

Съезд делегатлари ва меҳмонлар қардош коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг нутқларини қизғин табрикладилар.

30 октябрда съезд ўз ишини давом эттирди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXII СЪЕЗДИ. Космонавт-учувчи Ю. А. Гагарин съезд делегатлари орасида.

В. Егоров ва В. Савостьянов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съездига ариза

Азиз делегат ўртоқлар! Бетоблигим сабабли улуғ ленинчи партиямизнинг бу тарихий XXII съездида сўзлаш имкониятига эга бўлмаганлигим учун қуйидагиларни айтишни ўзимнинг партиявий бурчим деб ҳисоблайман:

1. Мен бу съездда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев қилган Марказий Комитетнинг КПСС XXII съездига Ҳисоботи ва «Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Программаси тўғрисида»ги докладдаги барча қоидаларга бутунича, батамом қўшиламан.

2. КПСС янги Программасининг проекти — аҳамияти жуда буюк ҳужжат, ҳам партиямиз, ҳам бутун совет халқи **дунёқарашининг баёнидир.** Бу — жаҳондаги барча прогрессив кучларнинг, бутун инсониятнинг коммунизм сари — планетамиздаги барча халқларнинг порлоқ келажаги сари шаҳдам қадамлар билан олға қараб боришида уларга йўл кўрсатувчи машъалдир.

3. Марказий Комитетнинг партия XXII съездига Ҳисоботида — ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладида Молотов, Каганович, Маленков, Булганин ва бошқалардан иборат антипартиявий группанинг фракцион фаолиятига адолатли баҳо берилди ва шу билан бирга фракционерлар қатори менинг фамилиям ҳам кўрсатиб ўтилди.

Дарҳақиқат, ана шу группага қарши кураш бошланган вақтда мен бу группа айрим аъзоларининг баъзи бир хато, зарарли сўзларини қувватлаганлигимни, лекин бу «группабозлар»нинг ҳатти-ҳаракатини КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида (1957 йил) текшириб кўриш процессида уларнинг ҳақиқий башараси маълум бўлганга ва фракциячилик ишлари билан шуғулланганликлари ҳақида уларнинг ўзлари иқрор бўлганларига қадар, бу группанинг фракцион ҳатти-ҳаракатлари тўғрисида ҳеч қандай тушунчага эга бўлмаганимни тан олдим ва тан оламан. Шунинг кетиданоқ мен дарҳол бу ишлар ҳақида ҳеч қачон ҳеч нарса билмаганимни, ҳеч қачон ҳеч қандай группага кирмаганимни ва бу тахлитдаги кишилар билан бирон марта ҳеч қаерда ҳеч қандай иш ва алоқа қилмаганимни айтган эдим.

Молотов, Каганович, Маленков ва бошқалардан иборат антипартиявий группа партиямизга ва мамлакатимизга жуда катта зарар етказиши мумкинлигини чуқур англаб, мен бу группанинг партияни Ленин йўлидан тойдиришга қаратилган фракцион фаолиятини қатъиян қоралайман. Мен антипартиявий группа аъзоларининг зарарли сўзларини қувватлаш билан жиддий хатога йўл қўйганлигимни батамом тушунаман.

4. Партия XX ва XXI съездларида сўзлаган нутқларимда менинг жонажон ленинчи партияга, унинг раҳбар органларига, унинг ички ва ташқи сиёсатга доир барча масалалардаги сиёсатига бўлган муносабатим очиқ ва аниқ баён қилиб берилган эди. Бу муносабатим партия ва халқ манфаатларига бўлган мустаҳкам садоқатим билан белгиланади ва менинг ана шу манфаатлардан бўлак ҳеч қандай манфаатим йўқ. Партия турмушининг ленинча нормаларини тиклаш соҳасида ва шахсга сиғиниш давридаги революцион қонунчиликни бузишларни тугатиш соҳасида партия ўтказган катта ишларга батамом қўшиламан ҳамда ана шу вазиятда мен ҳам хатоларга йўл қўйганлигим учун ғоят афсусланаман.

5. Шонли Коммунистик партиямиз сафларида 58 йил бўлишим мобайнида мен ҳеч қачон, ҳеч қаерда ва ҳеч қандай ҳолатларда устав ва программ талаблардан, партиямиз аъзолари учун белгиланган нормалардан четга чиққаним йўқ, марксизм-ленинизмнинг улуғ принципларига ҳеч қачон хиёнат қилганим йўқ, антипартиявий группаларда, — улар қандай деб аталмасин, — ҳеч қачон қатнашганим йўқ ва қатнашмайман.

Партия XXII съездининг делегати, 1903 йилдан КПСС аъзоси.

К. ВОРОШИЛОВ.

1961 йил, 26 октябрь.

ҲАЛИГАЧА ҲЕЧ КИМ БОСИБ ЎТМАГАН ЙЎЛ

КПСС XXII СЪЕЗДИНИНГ ИШИ ТЎҒРИСИДА ЧЕТ ЭЛЛАРДА БАЁН ҚИЛИНГАН ФИКРЛАР

□ □ □

ПАРИЖ. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди Францияда зўр қизиқиш туғдирмоқда. Съезд ишини миллион-миллион кишилар эътибор билан кузатмоқда. Демократик матбуот органлари бу тарихий воқеа ҳақида ўз газетхонларига батафсил ахборот бериб, унга ўз саҳифаларида катта ўрин бермоқдалар.

Съезд иши ҳақидаги материалларга бутун бир саҳифасини ажратаётган «Юманите» газетаси Москвадаги ўз мухбири Пьер Куртаднинг «Ҳақиқат нури» сарлавҳали мақоласини босиб чиқарди.

Мақола автори съезд делегатларидан кўпларининг нутқлари коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишнинг турли проблемаларига бағишланганлигига эътибор бериб ёзадики, съезддаги мунозаранинг «ниҳоятда конкрет характерда» бўлганлиги «буржуа сиёсатчилари ва социал-демократ нотиқларнинг келажак ҳақида айтган фикрларидан тамомила фарқ қилади. Гап шундаки, — деб изоҳлайди Куртад, — Совет Иттифоқи коммунистлари учун келажак ҳозирнинг ўзидаёқ воқелик бўлиб қолди. Коммунизмнинг моддий базасини яратиш жиддий проблемадир ва у нотиқлик машқлари учун бир восита бўлолмайди. Коммунизм ғалабасига қаттиқ ишонч билан руҳланган бу реалист кишиларнинг нутқлари факт ва рақамларга асослангандир».

Мақолада таъкидланадики, съездда шахсга сиғинишни ва унинг ҳамма оқибатларини фош қилиш мунозаранинг ана шу томони билан чамбарчас боғлангандир.

РИМ. Италия коммунистлари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди ишини табрикламоқдалар. Улар ўз партиявий секцияларининг йиғилишларида ҳамда меҳнаткашларнинг оммавий митингларида съезд кун тартибида турган проблемаларни муҳокама қилиб, КПСС Марказий Комитетининг ленинча сиёсатини маъқулламоқдалар.

СССРда коммунистик жамият қурилиши узоқ келажакдаги мақсад ва орзу эмас, балки бугунги реал воқеликдир, — деди Пезародаги митингда сўзлаган нутқида Италия Компартияси секретариатининг аъзоси Пьетро Инграо.

Феррарадаги митингда нутқ сўзлаган Италия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Альдо Торторелла айтдики, КПСС XXII съезди тинчлик ва халқаро ҳамкорлик йўлида астойдил кураш олиб борувчи ҳамма кишиларга янги куч бағишлайди.

ПРАГА. Ҳозирги вақтда инсоният ўз тарихида ғоят муҳим пайтни, ўз тарихидаги ҳал қилувчи босқичлардан бирини бошидан кечирмоқда, деб ёзади «Руде право» газетаси «Ғолибона социализм» деган бош мақоласида. Газета таъкидлайдики, Н. С. Хрушчевнинг асосий докладларида ва съезд делегатларининг нутқларида прогрессив ва социалистик кучларнинг оламшумул тарихий ғолибона ҳаракати, эксплуататорлик жамиятидан синфсиз жамиятга ўтишдек улуғвор масала ниҳоятда чуқур анализ қилиб берилди.

Ҳаракатимизнинг кучи, деб таъкидлайди «Руде право» газетаси, унинг монолит бирлигидадир, марксизм-ленинизмнинг ижодий негизига асосланган бирликдадир. Ҳозирги вақтда бунинг маъноси марксизм-ленинизм ғоялари учун энг изчил ва энг содиқ курашчи бўлган Совет Иттифоқи ленинчи коммунистик партиясининг сиёсати теварагига сўзсиз жипслашганликни билдиради. Бутун партиянинг ҳаётида ва халқаро коммунистик ҳаракатда ленинча тўғри нормаларни тиклаш ишида катта хизмат кўрсатган Н. С. Хрушчев бошлиқ КПСС ленинчи Марказий Комитетининг обрўси бениҳоя ўсди.

КПСС XXII съезди, деб таъкидлайди пировардида «Руде право» газетаси, ғолибона ижодий ленинизм минбаридир. Унинг идеялари планетамизнинг ҳамма қитъаларига ёрқин нур сочмоқда. (ТАСС).

КОММУНИЗМ НУРЛАРИ ЙЎЛИМИЗНИ ЁРИТИБ ТУРИБДИ

ПАРТИЯ—УЛУҒ РАҲНАМО ЙЎЛБОШЧИМИЗ

Шу кунларда бутун жаҳон халқларининг эътибори, фикри-зикри ва ҳаёли азиз Москвамизга қаратилган. Чунки бу ерда, жонажон пойтахтимизда партиямизнинг коммунизм қурилиши тарихида янги давр очадиган шонли XXII съезди иш олиб бораётир. Совет халқи, бутун прогрессив инсоният КПСС XXII съезди ишини зўр эътибор билан кузатиб турибди. Съезд Н. С. Хрушчев докладини — КПСС Марказий Комитетининг ҳисоботини тинглаб ва муҳокама қилиб, партиямиз Марказий Комитетининг ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги сиёсий йўли ва амалий фаолиятини тўла ва тамомила маъқуллади.

Партиямиз XXII съезди бўлаётган шу муборак кунлар коммунизм йилномасининг зарҳал саҳифаларига олтин ҳарфлар билан абадий ёзилади. Чунки, бу тарихий кунларда инсониятнинг эзгу-орзуси — коммунизм қурилишининг конкрет Программаси белгиланади, коммунизмнинг янги босқичи сари катта ва амалий қадам ташланади. Съезднинг тантанавор минбаридан порлоқ яқин келажакка — коммунизмга йўлловчи муътабар, жанговар партия сўзини бутун жаҳон тингламоқда ва олқишламоқда. Съездда биз Ленинни кўрмоқдамиз, ҳа қадрдон Ильичимиз билан бирга бўлмоқдамиз, ёнма-ён ўтирибмиз. Чунки биз съездда Ленин ғояларининг ажойиб тантанасини, ленинча партиявийлик ва жанговарлик, ленинча принципиаллик ва халқчиллик намуналарини кўрмоқдамиз.

Жаҳонни ҳайратда қолдираётган қудратли оғир индустриямиз, коммунизмнинг гигант қурилишлари электростанциялар, кескин ривожланиш йўлидан бораётган ва биринчи даражали техника билан қуролланган қишлоқ хўжалигимиз, ҳатто космосни эгаллаш йўлларини очган илғор, бутун дунёга машҳур фанимиз, хуллас экономика ва маданиятимиз эришган ажойиб ютуқлар — Ленин ғояларининг ажойиб тантанаси эмасми!

Сен, эй улуғ партиямиз, замонамиз ақлисан. Сени Ильичимиз ана шундай деб юксак баҳолаган. Чунки, сен халқимизнинг энг илғор, энг революцион қисмларини ўз сафларингга, байроғинг остига бирлаштиргансан. Сен жамиятдаги энг янги, энг революцион нарсаларнинг ҳаммасини ўзингда мужассамлаштиргансан. Революцион назарияга, илм-фанга, кураш ва ғалабалар тажрибасига асосланиб ҳар бир давр учун ишлаб чиқиладиган сенинг доно сиёсатинг истиқболимиз йўлини йўлчи юлдуздек равшан кўрсатиб турибди.

Сен ҳамиша халқ билан биргасан, халқ билан ҳамнафассан, маслаҳатгўйсан, улуғ партиямиз. Халқ учун яшайсан! Халқ донишмандлигидан баҳрамандсан. Халққа ўргатибгина қолмасдан, ундан ўрганасан, жамиятдаги энг яхши нарсаларни топиб юзага чиқарасан. **Халқ — коммунизм қурилишининг ҳал қилувчи кучидир. Партия халқ учун яшайди, халққа хизмат қилишни ўз фаолиятининг маъноси деб билади.** Шунинг учун ҳам сен ишлаб чиққан йўл-йўриқлар халқ ҳаётининг, келажак истиқболининг ойнасидек равшан, меҳнат аҳлига ажойиб турмуш бахш этади. Сен тузган, съезд муҳокамасига қўйилган янги Программа партия ва халқ донишмандлигининг ажойиб ифодасидир. У — коммунизм қурилишининг конкрет, илмий асосланган Программаси, марксизм-ленинизм революцион назариясининг ривожланишидаги янги босқичдир.

Улуғ коммунистлар партиямиз амалга оширган бирорта тадбир йўқки, халқ орзу-умидларини акс эттирмаган бўлсин, халқ иродасини ифодаламасин. Кейинги йиллар ичида саноат, қишлоқ хўжалиги, халқ фаровонлиги юзасидан ишлаб чиқарилган ва амалга оширилган жуда катта тадбирлар мамлакатимиз экономикаси ва маданиятини юксалтиришда шундай кенг истиқболларни очдики, буни сўз билан ифодалаш қийин. Буни съездда сўзга чиқаётган делегатлар, қардош партияларнинг вакиллари, съезд материалларини кенг муҳокама қилаётган миллион-миллион меҳнаткашлар тасдиқламоқда.

Сен замонамиз **шон-шарафисан**, эй улуғ партиямиз. Чунки сен улуғ Советлар мамлакатини, қаҳрамон ва талантли халқимизни бутун жаҳонга шарафладинг. Сен, инсоният тарихида биринчи бўлиб, меҳнат аҳлининг эзгу-орзуларини рўёбга чиқардинг ва чиқармоқдасан. Сен дунёнинг олтидан бир қисмида шундай гўзал бир жамият барпо этдингки, унинг шуҳрати бутун оламга ёйилди. Сен барпо этган социалистик жамият халқимизга озодлик ва тенглик, тинчлик ва фаровонлик бахш этди. Интернационализм байроғини баланд кўтардинг! Партиямиз XXII съезди қабул қиладиган янги Программа социалистик интернационализм руҳи билан суғорилган.

Энди Советлар Иттифоқи — қудратли, кўп миллатли социалистик давлатдир. Руслар ва туркманлар, украин ва ўзбеклар, қозоқ ва грузинлар, эстонлар ва тожиклар, хуллас СССР халқларининг қардошлик оиласига бирлашган барча миллатлар ўз фаровон ҳаётлари учун, порлоқ истиқболлари учун Ленин партиясидан абадий миннатдордирлар.

Кўп миллатли Советлар Ватани энди бутун жаҳонга маълум ва машҳурдир. Биз революцияни биринчи бўлиб амалга оширдик, биринчи бўлиб социализм қурдик, биринчи бўлиб коммунизм йўлидан бораяпмиз. Бизнинг Ватанимиз биринчи бўлиб космосга йўл очди. Спутникларимиз, космик кемаларимиз, фан-техникамизнинг барча ютуқлари — социализм ва коммунизм қурилишида эришаётган ютуқларимиз Ватанимиз шуҳратини бутун оламга ёйди. КПСС XXII съездида қабул қилинадиган янги Программа Улуғ Советлар мамлакатини коммунизмнинг энг баланд, ёруғ чўққиларига олиб чиқади.

Шунинг учун ҳам сени жондан севамиз, шарафлаймиз, жонажон Коммунистик партиямиз. Сен амалга оширган ва ошираётган улуғ ишлар сени замонамизнинг шонига, шарафига айлантирди. Сени бутун олам, бутун халқ олқишлайди, шарафлайди. Сен барпо этиш учун курашаётган **коммунизм** инсониятга чинакам **Тинчлик, Меҳнат, Озодлик, Тенглик ва Бахт-саодат** бахш этади.

Партиямиз, сен замонамизнинг **виждонисан**, чунки сен меҳнат аҳлига ҳақиқат йўлини кўрсатдинг ва кўрсатмоқдасан. Адолатсизлик ўрнига адолат, зулм ўрнига озодлик, ҳуқуқсизлик ўрнига тенглик барпо этдинг. Инсон қадр-қимматини юксакликка кўтардинг. Инсон бир-бирига бўри эмас, балки абадий дўст, қардош, ўртоқдир. **Ҳар бир киши — жамият учун, жамият — ҳар бир киши учун! — бизнинг ўзгармас принципимиз ана шундай,** деди ўртоқ Н. С. Хрушчев съездда қилган ҳисобот докладида. Партия, сенинг идеяларинг марксизм-ленинизм ғояларига таянган юксак, коммунистик идеялардир. Бу идеялар меҳнат аҳлини юксак коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялашни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Дўстлик ва қардошлик, ўртоқларча ҳамкорлик ва ёрдам, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, интернационализм, бир-бирига ҳурмат ва иззат, янгиликни ва илғор нарсаларни қўллаб-қувватлаш, эскиликка қарши шафқатсиз бўлиш — коммунистик ахлоқ нормаларидир. Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси съезд қабул қиладиган янги Программада яна ҳам юксакликка кўтарилган.

Партия, сени жондан севамиз. Шу сабабдан халқимиз бир бутун, монолит бўлиб, уюшиб, жипслашиб, сенинг шонли XXII съездингга келди. СССР халқларининг қардошлик оиласига бир бутун бўлиб жипслашган, социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб бораётган республикамиз, областимиз меҳнаткашлари ҳам съездга ажойиб меҳнат совғалари юбориб турибди. Саноатимиз ўн ойлик планни бажариб, қўшимча равишда бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот берди. Республикамиз мамлакатга 2 ярим миллион тоннадан ортиқ пахта топширди. Областимизнинг Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ, Оржоникидзе районлари пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Ўнлаб колхозлар планларини бажарганликлари ҳақида рапорт бермоқдалар.

Ўзбек халқи бахтиёр ва эркин ҳаёт йўлидан, коммунизм йўлидан дадил олға бораяпти. Шу мўътабар ва азиз кунларда, партиямиз съезди иш олиб бораётган байрам кунларида бахтли ҳаётимиз ижодчиси, истиқболимиз йўлларини равшан кўрсатиб бераётган доно коммунистик партиямизга қалбимиздаги энг самимий, энг илиқ меҳр-муҳаббатимизни изҳор қиламиз!

Коммунизм сари бошлай бер, Улуғ Ленинчи партиямиз!

Калинин районидаги «XX партсъезд» колхозининг 6-бригада аъзолари КПСС XXII съезди материалларини кунт билан ўрганмоқдалар. Суратда: Бригада аъзоларидан (чапдан) Ш. Азимова, Х. Абдуллаева ҳамда М. Абдулазизова ўртоқлар.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

РЕСПУБЛИКАМИЗДА 2,5 миллион тоннадан ОРТИҚ ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Пискент район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари жонажон партиямизнинг XXII съездини муносиб нишонладилар. Давлатга сут ва тухум топшириш йиллик плани муддатидан олдин бажарилди. Ҳозир олинган социалистик мажбурият ҳисобига давлатга сут ва тухум топширилмоқда.

ҚАЛБИМИЗ ҚУВОНЧГА ТЎЛДИ

Ҳа, шундай! Шонли партиямизнинг тарихий XXII съезди материаллари билан танишиб қалбимиз қувончга тўлаяпти. Ахир нега ҳам қувонмайлик. Бу съезд ишлаб чиқаётган партия Программаси халқимизни коммунизм ғалабаси сари бошқарувчи йўлчи юлдуз бўлади.

Съезд материалларини, хусусан қадрдонимиз Никита Сергеевич Хрушчевнинг докладларини ўқир экансан, халқимизнинг порлоқ истиқболи кўз ўнгингда гавдаланади. Ўшанда қалбингдаги қувончни баён этмоқ учун энг яхши сўзларни, юрак сўзларини айтасан.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг партия Программаси тўғрисида қилган докладида шундай дейилади: **«Сирдарё ҳавзасида янги катта пахтачилик ва шоликорлик райони барпо қилинади, дастлабки ҳисобларга қараганда бу ерда Ўзбекистон, Қозоғистон ва Тожикистон республикаларининг территорияларида жойлашган Мирзачўлнинг 800—850 минг гектар ерига сув чиқариш мумкин».**

Бундан кўриниб турибдики, йил сайин гуллаётган Мирзачўлимиз бундан кейин «оқ олтин»нинг бой воҳасига айлантирилади. 800—850 минг гектар майдон ҳазилакам ер эмас. У ерлардан озмунча «оқ олтин» ҳосили олинмайди. Мана бизнинг бригадамизни мисолга олайлик. Пахтакорларимиз илгари қўриқ ва бўз ерлардан иборат бўлган 205 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» ҳосили ундириб, йиллик планни муддатидан анча илгари ошириб адо этдилар. Етиштирган ҳосилимизнинг ҳаммаси машиналар билан териб олинмоқда. Йиғим-терим бригадамизда ҳали қизғин давом этаяпти. Мўлжалимиз 32 центнердан. Сирдарё ҳавзасида барпо этиладиган пахта майдонларининг ҳар гектаридан, айтайлик, 25 центнердан ҳосил ундирилса келажакда «оқ олтини»миз хирмони қанчалар мўл, қанчалар юксак бўлишини бир кўз олдингизга келтиринг-а! Ўшанда пахтакор деган шарафли ном яна ҳам жарангдор бўлиб эшитилади.

Жонажон партиямиз ва ҳукуматимизнинг, қадрдонимиз Никита Сергеевич Хрушчевнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига, хусусан биз пахтакорларга кўрсатаётган улкан ёрдамлари учун мингдан-минг раҳмат!

Насиб БЕКИРОВ,

Янгиер районидаги 2-«Боёвут» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи.

Йирик совхоз рапорт берди

Қуйи Чирчиқ районидаги «ЎзССР бешйиллиги» совхозининг меҳнаткашлари пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Давлатга 10007 тонна «оқ олтин» топширилди. Ҳосилни йиғиб олишда 80 та терим машинаси ишлади ва улар ёрдамида 5137 тонна пахта терилди. 8 минг тоннага яқин «оқ олтин» қопқанорсиз ташилди.

Совхоз коллективи КПСС XXII съезди шарафига мусобақани кучайтириб она-Ватанга пландан ташқари яна 700 тонна пахта топширишга аҳд қилди. (ЎзТАГ).

Мусобақа илғорларига кўчма Қизил байроқ

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети бу йилги ҳосилни йиғиб-териб олиш ҳамда уни давлатга сотишда колхоз ва совхозларга актив ёрдам бераётган Тошкент шаҳар районлари ҳамда область шаҳарлари ўртасида бошланган социалистик мусобақанинг 21 октябрдан 26 октябргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Тошкент шаҳар **Фрунзе районига** берилди (район партия комитетининг секретари **Муллаев**, район ижроия комитетининг раиси **Туркова**, район комсомол комитетининг секретари **Исломов** ўртоқлар). Бу район пахта йиғим-теримига кўп кишини жалб эта олган, ўтган беш кунликда 1774 тонна пахта терилган. Байроқ Тошкент шаҳар Ленин районидан олиб берилади.

Тошкент шаҳар Киров райони ва Чирчиқ шаҳар меҳнаткашларининг пахта йиғим-теримида яхши ишлаганликлари қайд қилинди.

СИРДАРЁДАН ХУШХАБАР

«Малик» намуна-тажриба хўжалиги чиндан ҳам кўпчиликка намуна бўладиган ишлар қилди. Азамат пахтакорлар ҳосилдорликни ошириш учун бу йил ҳар йилгидан ҳам унумлироқ меҳнат қилдилар. Янги прогрессив усулларни кенг қўлландилар. Қудратли механизация кучидан яхши фойдаландилар.

Маслаҳатлашиб, бир ёқадан бош чиқариб қилинган иш ўзининг самарали натижасини берди. Намуна хўжалиги пахтакорлари 27 октябрда йиллик пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари ортиғи билан бажарганликлари ҳақида мамнуният билан рапорт бердилар. КПСС XXII съезди материалларидан, қадрдонимиз Никита Сергеевич Хрушчевнинг шу тарихий съездда қилган докладларидан беҳиҳоя руҳланган пахтакорлар 1950 гектар ернинг ҳар гектаридан 27 центнердан «оқ олтин» кўтариб, бахт-саодат йўлига дадил бошлаётган партиямизнинг тарихий съездига муносиб совға тайёрладилар.

Етиштирилган ҳосилнинг 4003 тоннаси машиналар ёрдамида териб олинди. 95 процент пахта биринчи сортга қабул қилинди.

Республикага донғи кетган моҳир механизатор ўртоқ Жавод Кўчиев бошчилик қилаётган бригада она-Ватанга 836 тонна пахта топшириб, йиллик планни 107 процент қилиб бажарди. Кўчиевнинг ўзи машина бункеридан 252 тонна «оқ олтин» тўкди. М. Гасанов, Н. Комаров, И. Жутлаев. С. Сайдаметов каби Жаводнинг касбдошлари 110—160 тоннадан пахта тердилар.

Намуна-тажриба хўжалигида ҳали пахта ҳосили мўл. Азамат кишилар ўз имкониятларини ҳисобга олиб, ҳар гектар ердан яна 3 центнердан ҳосил олиш, шу йўл билан гектаридан олинадиган пахтани 30 центнерданга етказиш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Суратларда: «Малик» намуна-тажриба хўжалигининг моҳир механизатор ва чевар теримчиларидан (чапдан) «ХВС-1,2» машинаси билан бу йилги мавсумда 150 тонна «оқ олтин» териш мажбуриятини олган Болабек Ҳасанов, чевар теримчи Т. Ниёзова, кунига 150—170 килограммдан пахта тераётган Х. Маматқулов, бу йилги мавсумда 10 тонна пахта теришга аҳд қилган К. Умарова ўртоқлар.

А. Абалян фотолари.

КОММУНИЗМ САРКАРДАСИ

Компартия, улуғ раҳнамо
Коммунизм саркардасисен.
Эллар бахтин ўйлаб доимо
Унинг кураш, зафаридасен.
Коммунизм асрин элимга
Олиб келган улуғ байроқдор,
Абадий бахт қасрин элимга
Эшикларин очган навбаҳор.
Сенинг азму, измингдан диёр
Келин каби тўлди чиройга,
Кенг жаҳонда топиб эътибор
Байроғини ўрнатди ойга.
Ерларининг кўрки дилрабо,
Қалқиб оқар нефть булоқлари,
Кончиларнинг сўзи: марҳабо,
Мана дейди, кўмир тоғлари!
Дарёлари гувуллар тинмай,
Ушалгандир эллар орзуси,
Кеча-кундуз оқиб пайдар-пай
Дарё каби қалқир ёғдуси.
Помир янглиғ сарбаланд, улкан,
Дала кўрки пахта тоғлари,
Мисоли йўқ бепоён чаман
Ширин-шакар мева боғлари.
Эл бахтидан мамнун нақадар,
Омон бўлгин дейди раҳнамо,
Компартия — бу кураш, зафар,
Элларга бахт йўллар доимо.

НАЗАРМАТ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 30 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	машина терими: Бир кунда	машина терими: Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,95	120,68	—	38,78	59,7
ҚУЙИ ЧИРЧИҚ	0,93	107,61	0,13	89,43	117,3
ОРЖОНИКИДЗЕ	0,37	100,93	—	27,97	159,3
Чиноз	1,30	89,55	—	41,21	115,0
Пискент	0,85	88,79	—	41,83	104,9
Ўрта Чирчиқ	1,08	87,68	—	51,63	88,6
Янгиер	1,06	85,75	0.48	71,75	102,1
Янгийўл	1,14	84,88	1,18	38,28	65,3
Бўка	0,93	80,16	0,07	61,28	95,6
Сирдарё	0,99	78,33	0,07	60,60	71,5
Комсомол	0,98	76,59	0,61	52,37	112,1
Оққўрғон	1,00	74,79	0,38	38,34	97,3
Бекобод	1,00	72,07	0,16	40,89	111,8
Гулистон	0,83	61,38	1,40	35,44	57,8
Область бўйича	0,97	82,63	0,32	51,52	94,0

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01778. Нашр. В. 1717.